

Memo van de Commissaris van de Koning

Prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

Onderwerp

Jaaroverzichten 2017 van de Taskforce Brabant Zeeland en het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Zeeland West-Brabant en Oost-Brabant

Datum

19 juni 2018

Documentnummer

C2226824

Aan

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Kopie aan

-

Van

CdK

Telefoon

(073) 681 2152

Email

wvddonk@brabant.nl

Bijlage(n)

3

Geachte Statenleden,

Via dit memo wil ik u graag informeren over het jaaroverzicht 2017 van de Taskforce Brabant Zeeland (Taskforce) en het jaarverslag van het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Zeeland West-Brabant & Oost-Brabant (RIEC). De jaaroverzichten laten zien op welke wijze en met welk resultaat in 2017 in Brabant - door en met de steun van de Taskforce en het RIEC - ondermijnende criminaliteit is bestreden.

Bijlage 1 | Jaaroverzicht Taskforce Brabant Zeeland

In 2016 deed het Verwey-Jonker Instituut onderzoek naar de Taskforce en identificeerde drie belangrijke succesfactoren:

- Katalysator in de aanpak
- Beheerder van het proces
- Innovator in een netwerk

Mede op basis van de Verwey-Jonker evaluatie werd in 2016 besloten nogmaals drie jaar door te gaan met de Taskforce tot eind 2019. De Taskforce is vanaf 2017 een nieuwe fase ingegaan waarbij er meer wordt gestuurd op integrale acties op regionaal niveau. Het zwaartepunt in de één-overheidsbeweging tegen ondermijning ligt dan ook bij de twee regionale actiecentra (in Oosterhout en in Eindhoven).

Samen met het RIEC zet de Taskforce tot eind 2019 in op drie ontwikkelprogramma's:

- 1 smart overheid
- Maatschappelijke weerbaarheid
- Bestuurlijke weerbaarheid

De Taskforce rapporteert over het afgelopen verslagjaar aan de hand van een infographic en zoomt vervolgens in op verschillende 'highlights' in de regio Zeeland West-Brabant en de regio Oost Brabant.

Bijlage 2 en 3 | Jaarverslag RIEC

Hoofd van het RIEC, Franca van Montfoort kijkt in haar voorwoord bij het jaarverslag terug op een bewogen jaar waarbij, ondanks enkele tegenslagen, toch tevredenheid de boventoon voert. Veel is bereikt maar nog veel meer staat alweer klaar om aangepakt te worden.

In het jaarverslag wordt onder meer aandacht besteed aan het continue proces om van zicht (de ondermijningsbeelden) naar inzicht (in de criminele industrie) te komen. Informatie, en de uitwisseling ervan, is en blijft de levensader van het RIEC.

Expertise is het tweede unique selling point van het RIEC. Kennis creëren, borgen en ter beschikking stellen aan de partners om zo de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit aan te pakken. In 2017 werden diverse 'kennisprodukten' opgeleverd of verder uitgebreid.

Datum
2 juli 2018
Stuknummer
4358166

Het RIEC is als grensregio RIEC betrokken bij de ontwikkeling van een Euregionaal RIEC en onderhoudt contact met de twee recent in België opgerichte ARIEC's.

De uitvoering van het Taskforceprogramma 'bestuurlijke weerbaarheid' is geheel bij het RIEC belegd. In het kader van dit programma werd in 2017 bij de provincie Zeeland en ook bij ons een zogenaamde Quicksan uitgevoerd (waarbij weerbaarheid en informatiepositie van de provinciale organisatie in beeld werden gebracht). Aanbevelingen uit de Quicksan zijn onder meer meegenomen in de provinciale aanpak 'naar een weerbare overheid in het buitengebied' waarover de Staten in april 2018 zijn bijgepraat.

Transitie Taskforce BZ en RIEC

Het RIEC heeft in 2017 nog meer de verbinding gezocht en ook gevonden met de Taskforce-beweging. Het RIEC toont naast denkkraft ook steeds meer doekraft. Er wordt intensief samengewerkt vanuit de beide (regionale) actiecentra en het RIEC is nauw betrokken bij de uitvoering van de drie Taskforce-programmalijnen. Sterker nog, de programmalijn 'bestuurlijke weerbaarheid' is, zoals hierboven al werd vermeld, in zijn geheel bij het RIEC belegd.

Er wordt uiteraard ook al naar de toekomst gekeken. De beide voorzitters van de Taskforce, John Jorritsma en Theo Weterings, namen eerder dit jaar in een dubbelinterview in het Brabants Dagblad alvast een voorschot op een nieuwe structuur na 2019. 'De Taskforce gaat in 2020 samen met het RIEC', aldus de regioburgemeesters.

Een logische gedachtegang maar daarmee niet direct een eenvoudige opgave. Bij deze transitie, die in afstemming met alle partners vorm zal krijgen, zal daarom ook een onderzoeksbureau met expertise/autoriteit in governance- en netwerksamenwerkingsvraagstukken worden betrokken. Kort door de bocht luidt de opdracht; hoe behouden we het beste van zowel Taskforce als RIEC voor de toekomst. En hoe brengen we dit samen?

Financiële bijdragen provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant ondersteunt de Taskforce financieel sinds 2010. In de periode 2014-2016 werd jaarlijks € 600.000, - subsidie verstrekt, gelijk aan de gezamenlijke bijdrage van de B5-gemeenten. Andere partners die financieel bijdragen aan de Taskforce zijn het ministerie van Justitie en Veiligheid, de provincie Zeeland en het Openbaar Ministerie.

In 2017 werd door de provincie Noord-Brabant in totaal 1,2 miljoen euro subsidie aan de Taskforce verstrekt. Naar verwachting ontvangen we begin juli 2018 de definitieve financiële verantwoording over 2017 (inclusief accountantsverklaring). U wordt hierover nader geïnformeerd.

De subsidieaanvraag voor 2018 is in behandeling.

De provinciale bijdrage aan het RIEC heeft een structureel karakter en bedraagt jaarlijks in totaal € 81.700, -

- € 40.000 voor RIEC Zeeland West-Brabant
- € 41.700 voor RIEC Oost-Brabant

Met vriendelijke groet,

Wim van de Donk

Datum

2 juli 2018

Stuknummer

4358166

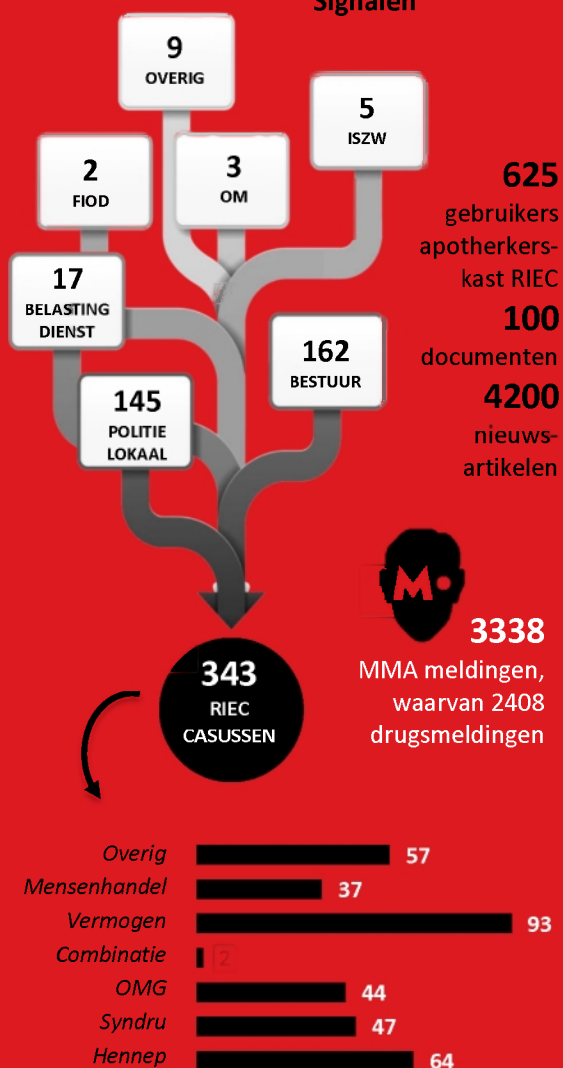
2017

JAAR OVER ZICHT

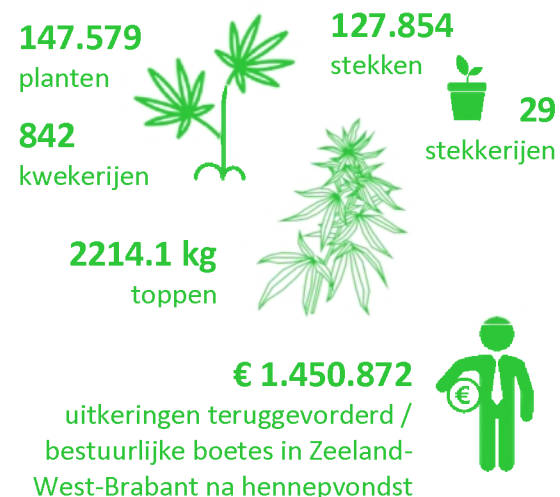
TASKFORCE
BRABANT
ZEELAND

INTEGRAAL

Signalen

HENNEP

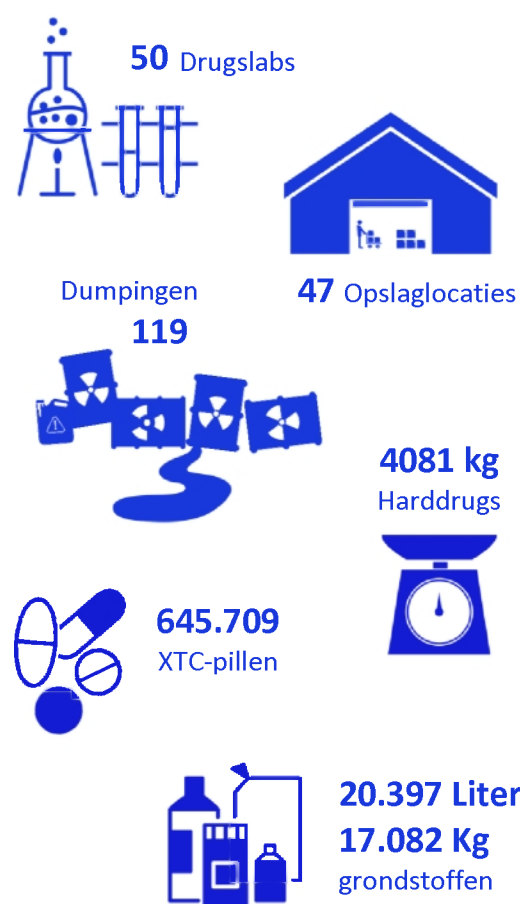
GROWSHOP AANPAK

Diverse integrale casussen

SYNDRU*

* cijfers incl. acties Zuid3

CRIMINELE MOTORBENDES

16 Stop-gesprekken

25 kopstukken worden integraal aangepakt

Monitoren van en verstoren op 23 locaties

VERMOGEN

€ 4.615.580 incasso

€ 16.783.003 waarde beslag

> 89 voertuigen

€ 200.266 Bestuurlijk afgepakt in ZWB

ACTIES ZUID3

€ 1.635.688 cash

€ 772.690 waarde beslag

€ 4.967.725 wederrechtelijk verkregen voordeel (berekend door politie)

59 voertuigen

3 boten

61

vuurwapens

1 woning

BESTUURLIJK

106 BIBOB (bestaand)

1045 BIBOB toegepast (nieuw)

36 vergunning landelijk bureau BIBOB

11 weigeren/intrekken o.g.v. BIBOB

414

Waarschuwingen (Damocles)

Sluitingen 419

25 Stop-gesprekken

>70%

van de gemeenten is actief bezig met versterking van de bestuurlijke weerbaarheid en aanpak van ondermijning

FISCAAL

€ 1.305.421 geïnd en verrekend

€ 9.360.193 Waarde beslag

402 Fiscale aanslagen

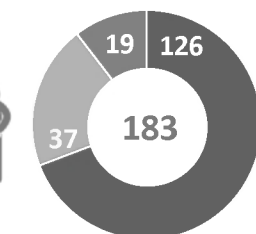
STRAFRECHTELIJK*

* Cijfers Zuid3

273 criminele samenwerkingsverbanden aangepakt

AANHOUDING & DOORZOEKING

Syndru

Hennep

Overig

139 Huiszoekingen

109 Bedrijven doorzocht

VERVOLGING

155 Dagvaardingen

15 Transacties

1 Voorwaardelijk sepot

57 Onvoorwaardelijke septs

2 Zaken overgedragen

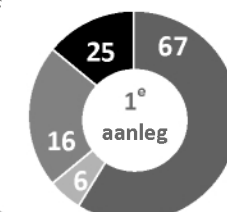
STRAFOPLEGGING

Gevangenisstraf

Geldboete

Ontneming

Werkstraf

54 Zaken in hoger beroep

Dit jaaroverzicht moet gelezen worden in het licht van de **highlights 2017**.

- Klik [hier](#) voor de highlights van de Taskforce BZ
- Klik [hier](#) voor de highlights van het Integraal Actieprogramma Ondermijning Zeeland-West-Brabant
- Klik [hier](#) voor de highlights van het Integraal Actieprogramma Ondermijning Oost Brabant

HIGHLIGHTS TASKFORCE BZ

01

Taskforce BZ ‘verder’ 2017 - 2019

Het Verweij Jonker Instituut heeft een evaluatierapport geschreven: ‘Impulsen tegen ondermijning. De Taskforce Brabant-Zeeland wetenschappelijk tegen het licht gehouden’. Mede in het verlengde hiervan is de Taskforce begin 2017 een nieuwe fase ingegaan. Per dit jaar is de ontwikkeling ingezet naar meer sturing op regionaal niveau. Het zwaartepunt in de één-overheidsbeweging tegen ondermijning ligt bij de beide actiecentra. In Zeeland West-Brabant in aansluiting op de Districtelijke Stuurploegen (DSP's) en de Bestuurlijke Commissie (BCO). In Oost-Brabant in aansluiting op de basisteamdriehoeken+ en de Integrale Stuurploeg Oost-Brabant (ISOB). De Taskforce Brabant-Zeeland staat als ‘generator van impulsen’ in samenwerking met het RIEC aan de lat voor met name de volgende 3 ontwikkelprogramma's:

- 1 Smart Overheid;
- Maatschappelijke weerbaarheid.
- Bestuurlijke weerbaarheid;

Dit zijn programma's met een looptijd tot eind 2019; 2017 kenmerkt zich voor de programma's 1 Smart Overheid en Maatschappelijke weerbaarheid als ‘opbouwjaar’. Met het programma Bestuurlijke weerbaarheid was al tijdens de vorige Taskforce-periode een start gemaakt. Hier is sprake van verdere doorontwikkeling.

Verder heeft de Taskforce Brabant-Zeeland zich in 2017 met succes hard gemaakt voor de aanpak van ondermijning in de aanloop naar het Regeerakkoord ‘Vertrouwen in de toekomst’. Er is onder meer 100 miljoen euro vrijgemaakt voor de aanpak van ondermijning; landelijk te verdelen. Willen we de strijd tegen de ondermijnende criminaliteit immers winnen, dan is een lange adem en écht samenwerken – voor een belangrijk deel in Brabant en Zeeland - aangewezen. Niet voor niets wordt de Taskforce – net als Intensivering Zuid - in het Regeerakkoord expliciet genoemd als voorbeeld voor intensieve samenwerking tussen publieke en private diensten.

In 2017 was er sprake van een ‘wisseling van de wacht’. Peter Noordanus heeft als voorzitter van de Taskforce plaats gemaakt voor het co-voorzitterschap van John Jorritsma en Theo Weterings.

1 Smart Overheid!

SMART opereren staat hierbij voorop; dat wil zeggen het slim benutten van intelligence, informatisering en technologie in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit. Brabant en Zeeland fungeren hiervoor als landelijke proeftuin. De aansluiting zal worden gezocht bij initiatieven **als de raffinaderij** (een ontwikkeling binnen de Nationale Politie). Het veilig en integer delen van de informatie die bij de verschillende overheidspartners aanwezig is, is mede tegen deze achtergrond tevens een belangrijk speerpunt. Dit alles tegen de achtergrond van het feit dat het zaak is om ‘anders’ te werk te gaan in de integrale aanpak van ondermijning; hoe kunnen we slimmer opereren met behulp van data zodat de aanpak niet beperkt blijft tot een (tijdelijke) ‘deuk in een pakje boter’. Procesoptimalisatie staat hierbij centraal. In 2017 heeft de focus vooral gelegen op het bouwen in samenwerking met het RIEC van een stevig fundament, met de volgende stappen:

- 1) Specialistische kennis en expertise in huis!: Dit soort ICT-gerelateerde innovatietrajecten vraagt om een slimme mix aan specifieke talenten en expertises; een sterk programmateam staat inmiddels ‘opgesteld’ en een privacydeskundige is ‘standby’.
- 2) Bestuurlijk commitment : in een tweetal zogeheten ‘versnellingskamers’ is geïnvesteerd op bestuurlijk draagvlak; iets wat bij dit soort projecten van essentieel belang is én blijft.
- 3) Ontwikkelaanpak is hét uitgangspunt: klein beginnen en werkende weg verder uitbouwen is van belang. Een gedetailleerd programmaplan is gereed, maar de focus ligt nadrukkelijk op aansluiting bij concrete ondermijnings-casusstiek en – problematiek.

Zo is het afgelopen jaar dankbaar gebruik gemaakt van de zogeheten NATO Intelligence and Targeting proces om te ondersteunen bij concrete casuïstiek en om hier ‘lessons learned’ uit te destilleren. Geparticipeerd wordt in het project ‘Buitengebied’ en ‘Smart cell find the money’. Er is daarnaast geïnvesteerd in intelligence-expertise; data duiden, is immers een vak. Om het wiel niet opnieuw te hoeven uit te vinden én elkaar te versterken, is de aansluiting gezocht met o.a. de Raffinaderij, de Jheronimus Academy of Data Science (JADS) en – last but not least - TNO. Ten slotte is het ‘verkopende’ van dit programma - a.d.h.v. concrete voorbeelden - een nadrukkelijk aandachtspunt.

Maatschappelijke weerbaarheid!

02

In deze tweede fase van de Taskforce Brabant-Zeeland is het de uitdaging de éénoverheids-aanpak verder te versterken en verbreden naar maatschappelijke coalities; verdere verbreding van de één-overheidssamenwerking tegen ondermijning naar andere 'partners against crime'. Immers, veel zaken zijn niet door de overheid alleen op te lossen. Ook lukt het niet altijd op lokaal niveau; door regionaal of bovenregionaal samen te werken kan de slagkracht richting branches en bedrijfsleven worden vergroot. Verder gaat het om het stimuleren van publiek-private samenwerking, dan wel dat private partijen / branches meer hun eigen verantwoordelijkheid nemen en dat sprake is van vermogen om zelfreinigend te zijn en verantwoord te ondernemen. Enkele voorbeelden zijn het weerbaar maken van de autoverhuurbranche, de bankensector betrekken bij de aanpak van witwassers, het voorkomen met de branche zelf van vrijplaatsen op recreatieparken en industrie-terreinen en het awareness creëren bij agrariërs. Ook weet men binnen de branche als geen ander wie de 'rotte appels' zijn, dan wel welke indicatoren daarop duiden.

Een strategie om deze brede beweging van de grond te krijgen is in 2017 bepaald:

- Met focus op een beperkt aantal projecten wordt gewerkt aan methodiekontwikkeling. Dat wil zeggen een breder toepasbare methodiek, die zich niet beperkt tot een pilotgebied. Doel is olievlekwerking en dus niet waterbedeffect;
- Er wordt nadrukkelijk geïnvesteerd op intelligence: een goede informatiepositie voor gerichte, doeltreffende actie. Dit naar analogie van de gehanteerde werkwijze bij de aanpak van de autoverhuurbranche;
- Borging en betrouwbaarheid is uitgangspunt, geen tijdelijke prikkel.

De volgende concrete projecten zijn in het verlengde hiervan opgestart:

agrarisch buitengebied: Het rapport "Ondertussen in het buitengebied" is uitgebracht; de problematiek is hierdoor op de agenda gekomen.

Awarenessbijeenkomsten zijn georganiseerd: niet alleen voor de doelgroep boeren en het ZLTO, maar ook voor bestuurders en raadsleden. In samenwerking met data-analisten van Defensie worden kwetsbaarheids-indicatoren benoemd en handelings-perspectieven aan kwetsbare boeren aangereikt.

recreatieve jachthavens: alle 248 jachthavens in BZ zijn in kaart gebracht. Ook is een jachthaventhermometer ontwikkeld; een tool de kwetsbaarheid van de jachthaven te kunnen inschatten. 10 innovatieve ideeën worden uitgewerkt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan rondetafelgesprekken met jachthaven-meesters, verbeteren van het RDW-registratie-systeem, wijziging van de APV's t.a.v. het verplicht voeren van een nachtregister, sluitende registratie van gestolen boten. Met de verzekeringsbranche zijn eerste gesprekken gevoerd om te bezien of polisvoorwaarden aangescherpt kunnen worden en verzekerings-premies omlaag kunnen in ruil voor deugdelijke beveiliging en registratie van boten. Kleine luchthavens: een recente helikopter-kaping op Kempen Airport maakte pijnlijk duidelijk hoe versnipperd toezicht en handhaving is op de kleine luchthavens. Zij lijken zeer kwetsbaar voor ondermijnende activiteiten. Breda International Airport is benoemd als pilot luchthaven. In Middelburg en Breda zijn awareness-bijeenkomsten gegeven voor alle piloten en personeelsleden, er zijn afspraken gemaakt over extra douane inzet ook gezien de aankomende BREXIT een belangrijke afspraak. Een 10 punten-plan wordt ook hier uitgewerkt. Dit lijstje varieert van de verplichting om vluchtplannen in te leveren bij de havenmeester tot aan de vliegspor-verenigingen als interessante ingang gebruiken.

Soortgelijke trajecten lopen onder andere ook op banken, criminogene branches, voetbalclubs en post- en koeriersbedrijven. Daarnaast wordt flink geïnvesteerd om burgers meer bewust te maken van ondermijning en de meldingsbereidheid te vergoten.

Bestuurlijke weerbaarheid

03

Kern van de aanpak in het versterken van de weerbaarheid is dat op drie niveaus in de gemeente structureel aandacht is voor ondermijnende criminaliteit. (1) De top van de organisatie, gemeentesecretaris of een ander 'directielid' is eigenaar;. (2) In de uitvoering - in het Lokaal informatie overleg - komen die mensen bij elkaar die nodig zijn om een goed beeld te schetsen van de feitelijke situatie. (3) Het management houdt rekening bij besluiten met de bijzondere aspecten die spelen bij ondermijnende criminaliteit.

- *74% van de gemeenten is actief op alle drie de niveaus en heeft doelstellingen, resultaten etc. vastgelegd.*

- 26% is op één of twee niveaus actief
- er zijn geen rode gemeenten meer in 2017.

Communicatie: Zichtbare actie & lobby

De Taskforce heeft ook in 2017 communicatie ingezet als een effectief instrument in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit. Doorgaans in het kader van concrete casussen. We vergroten zo het onveiligheidsgevoel van criminelen, evenals de bewustwording over ondermijning bij partners en burger. Doel is dat ook andere dan de overheidspartners zich voegen in de strijd tegen ondermijning. De ernst van de problematiek is goed op de gekomen agenda door meerdere publicaties: spraakmakend is 'De achterkant van Nederland' van Pieter Tops en Jan Tromp. In februari verschijnt vervolgens een uitgebreid artikel in de Volkskrant 'Met Brabantse innovatie de drugsmisdaad te lijf', waarin de B5 burgemeesters oproepen tot meer geld en aangepaste wetgeving in de aanpak van ondermijnende criminaliteit in het zuiden. Vele mediaoptredens volgen en zorgen voor resultaat in het Regeerakkoord dat in oktober 2017 verschijnt. Extra geld voor de aanpak is een feit.

Elke ochtend wordt het nieuws in de Mediascan gebundeld. Deze mailing groeit in 2017 met 138 ontvangers en valt dagelijks bij 670 mensen op hun digitale deurmat. Elke woensdag bundelen we online trends in onze Trending Topics mailing. In 2017 groeit het aantal ontvanger van deze mailing met 121 en wordt wekelijks bij 754 mensen bezorgd.

Intensivering Zuid

Sinds oktober 2014 is sprake van een extra impuls in de aanpak van ondermijning onder aanvoering van OM en politie met partners in de 3 Zuidelijke politieregio's, de Landelijke Eenheid en de FIOD. De aanpak is een combinatie van kortdurende interventies - zo zijn in 2017 139 woningen en 109 bedrijven in Zuid Nederland 'breed' doorzocht - en langdurige onderzoeken naar de kern van criminele samenwerkingsverbanden. In totaal werden in 2017 183 personen in het kader van Intensivering Zuid aangehouden.

Na Intensivering Zuid-interventies zijn door de rechter 82 straffen opgelegd voor betrokkenheid bij hennep of synthetische drugs, variërend van onvoorwaardelijke gevangenisstraffen tot

werkstraffen, geldboetes en ontnemingen. Op basis van de in 2017 afgeronde onderzoeken nog eens 155 personen gedagvaard: in 2018 volgen dus nog meer strafopleggingen. Bijzondere aandacht was er in 2017 voor de aanpak van growshops en chemicaliën die gebruikt worden voor de productie van synthetische drugs, door op actiedag(en) de gehele capaciteit van Intensivering Zuid (ci. 140 fte) tegelijkertijd in te zetten om zo een zichtbaar en merkbaar effect te bereiken in de samenleving.

Effecten

- Het aantal meldingen bij Meld Misdaad Anoniem blijft stijgen in Brabant en Zeeland. In Oost Brabant is zelfs sprake van een stijging van 11 %. In totaal werden ruim 34.000 hennepplanten dankzij een tip via M inbeslaggenomen.

Een mooi voorbeeld van direct kunnen na een M-tip is een casus waarbij de politie op 13 april na een M-tip een ondergrondse hennepstekkerij en -drogerij in een bos aan de Hutten in Milheeze. In de betonnen hennepkelder onder een schuurtje stonden 6.000 hennepstekken en 500 kilo gedroogde hennep. De politie spreekt van een waarde van minimaal anderhalf miljoen euro. De eigenaren van de schuur, een 46-jarige man uit Lieshout en een 43-jarige vrouw uit Milheeze, zijn aangehouden. In de kelder betrapte de politie een 19-jarige man uit De Mortel en later werd ook een 69-jarige man uit Helmond aangehouden.

- Criminele motorbendes verplaatsen naar België. Clubhuizen van criminele motorbendes worden gesloten, ride outs worden verboden en de roep om een wettelijk verbod van deze criminele groeperingen wordt steeds luider in Nederland. De bendes zoeken hun heil net over de Nederlandse grens in België.
- Het aantal opgerolde drugslabs stijgt. De oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat er meer meldingen zijn, meer rake acties op zijn maar helaas ook door de nog altijd omvangrijke synthetische drugsindustrie.
- Stijging van het aantal supportclubs. De criminele motorbendes staan duidelijk in het vizier van de overheid. De motorbendes richten daarom steeds vaker zogenaamde 'supprtclubs' op; wannabe- outlauw bikers die een aan een motorclub gelieerde bende zijn die veelal de dirty jobs'.

HIGHLIGHTS ZEELAND-WEST-BRABANT

Lange adem in 'harde pitten' loont!

01

In 2017 is in een aantal langdurige complexe casussen eindelijk een doorbraak geforceerd, en wel op onorthodoxe wijze. Zo heeft de Provincie geholpen om te voorkomen dat de failliet verklaarde Jachthaven Hermenzeil incl. camping en horeca in verkeerde handen zou vallen. Er waren namelijk stevige aanwijzingen dat malafide ondernemers hun slag wilden slaan tijdens de executieveiling. Deze zet van de provincie kwam tot stand in de integrale samenwerking tussen gemeente, politie, belastingdienst en provincie. Ook Fort Oranje, de familiecamping die in 15 jaar veranderde in een criminele woonwijk vol 'rakkers en stakkers' kan niet onvermeld blijven in deze categorie. Nadat de focus in deze casus was verlegd van de bewoners naar de eigenaar, kon de camping in juni worden gesloten en nam de gemeente het beheer over. In december werd het laatste veld ontruimd.

Dit soort hotspots – oftewel casuïstiek met locaties, die brandpunt zijn van criminele activiteit, net als woonwagenlocaties – vraagt veelal om een andere benadering dan casuïstiek op hotspots (kopstukken) die meer persoonsgericht is. In 2018 zal hier sprake zijn van doorontwikkeling, waarbij de lessen uit Fort Oranje en Hermenzeil uiteraard zullen worden betrokken.

Eenheidscoördinator = 'game changer'

02

Ook dit jaar hebben de eenheidscoördinatoren (3) binnen het Actiecentrum weer een belangrijke aanjagende rol gehad in het initiëren van acties én verrassende nieuwe initiatieven. Het blijkt zeer van belang om mensen de ruimte te geven om thematisch - op hennep, criminele motorbendes en synthetische drugs (syndru)- met vernieuwende initiatieven te komen. Ook is doorslaggevend voor hun succes dat zij centrale vraagbaak zijn en mede daardoor een zeer goede informatiepositie hebben. Competenties als ondernemerschap, lef en creativiteit zijn in dit geval van belang gebleken.

De districtelijk programmamanagers (4) vervullen ook zo'n centrale en doorslaggevende rol; alleen

dan meer met de blik vanuit het district en concrete casussen.

Criminele motorbendes 'in the picture'!

03

Landelijk zagen we het percentage criminele motorbendes- en supportleden met strafblad stijgen naar resp. 85% en 78%. Ook de opkomst van nieuwe criminele motorbendes en brotherhoods is zorgelijk. In West-Brabant verzwakte de positie van No Surrender; in Zeeuws Vlaanderen is nog steeds een sterk bolwerk aanwezig. Satudarah blijft onverminderd sterk in Tilburg. Er werd afgelopen jaar hard gewerkt aan het civiel verbod.

De sterke informatiepositie stelde de partners in staat daadkrachtig op te treden. Zo is de vestiging van (nieuwe) clubs voorkomen, zijn feesten tegengehouden en vonden er grote integrale controles plaats.

Meer aan de voorkant bij hennep?!

04

Het aantal hennepruimingën liep in 2017 terug met 22%. Ook elders daalden de cijfers; een landelijke trend. Verklaringen worden gezocht in:

- Verschuivingen richting België en Spanje;
- Professionalisering van criminelen: investeringen in verborgen ruimtes en nieuwe kweekmethodes, zoals de hennepbomen;
- Minder capaciteit bij de politie; minder districtelijke ruimdagen vonden plaats;
- Focus op stekkerijen en growshops / groothandels.

In ZWB wordt jacht gemaakt op administraties van growshops / groothandels. Zo krijgen we afnemers, leveranciers en faciliterende derden in beeld. Uit de administratie-gegevens kunnen we bovendien onze bredere informatiepositie verstevigen; naar verbanden, netwerken en goederenstromen. Leveranciers van hennep gerelateerde goederen en (onbewust) faciliterende derden krijgen bewustwordingsbrieven. Na de brieven hebben we (ook voor hen) een belangrijk plusje voor een verdenking van art. 11a Opiumwet

te pakken; bijzondere integrale aandacht volgt. Gemeenten die de APV hebben aangepast, kunnen de growshops sluiten.

Zo weten we in ZWB met brieven en postzegels aan de voorkant van het henneproces te komen. Twee advocatenkantoren hebben inmiddels namens hun cliënt laten weten dat zij hun activiteiten staken.

Veegweek wegens groot succes opgeschort?!

05

Met de kennis dat nog altijd veel labs heterdaad - zonder rechercheonderzoek - werden aangetroffen, is men met een pilot van de zogeheten veegweek gestart in Hart van Brabant. Doel was om synthetische drugs (syndru) aan te treffen en de informatiepositie op syndru te verstevigen. Deze doelstelling is ruimschoots behaald en daarmee was een succesvolle werkmethode geboren. 48 signalen van mogelijke locaties werden op een lijst gezet en vervolgens integraal bezocht. Al na 3 dagen moest men de stekker uit de veegweek trekken, gezien het grote aantal vondsten. De werkwijze is inmiddels geëvalueerd en breder opgevolgd in het kader van Intensivering Zuid!

Aan de veegweken ligt een creatieve inzet van TCI-, restinformatie en MMA-meldingen ten grondslag. De nieuwe methodiek, -die afgelopen jaar in ZWB werd ontwikkeld - levert niet alleen snel beeld aan de voorkant, maar zorgt bovendien voor snelle integrale opvolging. Naast de strafrechtelijke kansen wordt ook vooral gekeken naar mogelijkheden om te verstoren (bestuur treedt actief op), om zaken uit de markt te halen en zicht te krijgen op het criminele verdienmodel.

Criminele familie onaantastbaar? Aanpakken!

06

Terwijl in de media en de Tweede Kamer – n.a.v. de studie van Spapens en Moors - veel discussie is over de complexiteit om criminele families effectief aan te pakken, worden er goede resultaten bereikt tegen zo'n familie in de casus Loki. Aanvankelijk had deze casus de wind niet mee; meerdere keren werd deze casus afgewezen. Besloten is toen om deze familie zoveel mogelijk 'aandacht' te geven in de dagelijkse werkzaamheden. Geen grootschalige acties, maar steeds weer prikken en het net aanhalen. En met resultaat!

Meer dan 20 interventies zijn inmiddels op deze familie toegepast, o.a. 3 auto's afgepakt, 3 kwekerijen geruimd, 4 aanhoudingen verricht, 4.312 euro bestuurlijk afgepakt, 78.000 euro strafrechtelijk ontnomen en voor 177.000 euro fiscaal beslag. Bij één zoeking was sprake van maar liefst 254.000 euro inbeslagname. De strafzaak 'wordt vervolgd'!

ZWB: Eén brede beweging tegen ondermijning!

07

Naast de 'usual suspects' als OM, politie, Belastingdienst, gemeenten en RIEC, is de éénoverheidsaanpak in ZWB het afgelopen jaar verder verbreed. De FIOD, de ISZW en de Landelijke Eenheid sloten vaker aan bij de aanpak van concrete casussen in ZWB. Ook wordt meer 'bottom up' geacteed; zo wordt 80 procent van de casussen door de districten opgepakt ten opzichte van 20 procent regionaal. Elke maand wordt een pionier in het zonnetje gezet met een zogeheten Petrosinopenning. Het gaat om diegenen die – vaak vanuit onverwachte hoek – een belangrijke bijdrage leveren aan de aanpak van ondermijning.

In 2017 is naar analogie van de succesvolle autoverhuur-aanpak – i.s.m. de TF BZ en het RIEC – een begin gemaakt met de verbreding van de éénoverheidsbeweging naar een bredere maatschappelijke beweging; o.a. kleine jachthavens en post- en koeriersdiensten zijn in beeld.

Syndru: onverminderd 'populair'.....

08

In 2017 werden meer interventies gepleegd op syndru dan in voorgaande jaren. We herkennen meer en kijken vaker en sneller achter de voordeur. T.o.v. 2016 steeg het aantal ontdekte labs en opslagplaatsen fors. In tegenstelling tot in eerdere jaren werden dit jaar ook in Zeeland twee labs en een grote opslag ontdekt. Ook werden in 2017 enkele erg grote partijen chemicaliën onderschept. De grootste bedroeg 70.000 liter.

Hoe gevaarlijk de productie van synthetische drugs is, bleek ook dit jaar weer; 2 dodelijke slachtoffers.

Bestuurlijk Afpakken steeds meer volwassen!

09

Openstaande vorderingen, leges voor bouwvergunningen, fraude met uitkeringen, een niet betaalde lening of dwangsom kunnen start-punt voor bestuurlijk afpakken bij ondernemers; zij die zich jarenlang onaantastbaar waanden en bijv. ten onrechte als 'kale kip' bekend stonden. Het Bestuurlijk Afpakteam ondersteunt gemeenten hierbij. Was 2016 nog vooral een opstartjaar, 2017 was de fase van volwassen worden: in 2017 staat de teller op 200.000 euro.

Met name de samenwerking met het OM verliep in 2017 erg goed (o.a. op de cash calls); in de samenwerking met de politie is nog winst te behalen, met name op het punt van de inzet van ANPR. Ook gemeenten laten nog te veel kansen liggen. Dit terwijl de gemeente de wettelijke taak heeft om openstaande vorderingen te innen én het per casus al snel kan gaan om vele duizenden euro's gemeenschapsgeld. Het komende jaar wordt dan ook verder geïnvesteerd in 'awareness' en het leggen van de warme verbinding.

Aanpak autoverhuur = 'best practice'

10

Veel autoverhuurbedrijven zijn malafide, zo bleek uit onderzoek in 2016. Ze faciliteren criminelen die de wagens gebruiken voor bijv. vervoer van hennep en wapens. De branche lag vervolgens in de hele

eenheid flink onder vuur. Ingenieus speurwerk en een actiegerichte strategie waren de basis. Deze werkwijze is dan ook breed als 'best practice' voor het aangaan van maatschappelijke coalities.

In Tilburg is in het verlengde van de acties een vergunningplicht ingevoerd; 19 van de 30 autoverhuurbedrijven zijn inmiddels gestopt.

Doorontwikkeling Aanpak binnen het Actiecentrum!

*

2017 stond in het teken van onder meer een koerswijziging in de strategie; het zogeheten 9-luik+ was weliswaar van meerwaarde gebleken om over de volle breedte focus te realiseren in de operatiën, maar tegelijkertijd werd duidelijk dat het zaak was - door in de huid van de crimineel te kruipen - het verdienmodel van de crimineel nog meer als uitgangspunt te nemen. Zo is in 2017 ook meer focus gekomen op de integrale aanpak van mensenhandel en is succesvol integraal geacteerd op cocaïne. Deze kanteling naar het criminele verdienmodel zal naar verwachting in 2018 worden voortgezet.

Verder is het afgelopen jaar aandachtspunt geweest hoe we alle signalen op de integrale tafel krijgen, hoe we nog beter met elkaar de schaarse capaciteit weten in te zetten en - last but not least - hoe we gezamenlijk de actiegerichtheid en snelheid erin houden. Ook in 2018 zullen deze onderwerpen bovenaan op de agenda staan.

HIGHLIGHTS OOST BRABANT

Gemeenten aan zet!

01

Dit jaar laat wederom een stijging zien in het aantal toegepaste bestuurlijke maatregelen tegen ondermijnende criminaliteit. Het aantal sluitingen van drugspanden op grond van artikel 13b Opiumwet liep in 2017 op naar een recordaantal van 258 keer. In 2016 was dit nog 241 keer en in 2015 kwam de teller nog uit op 155. Deze toename is ook in de publiciteit niet onopgemerkt gebleven. Omroep Brabant berichtte naar aanleiding van eigen onderzoek dat sprake was van een stijging van 14% in 2017 ten opzichte van 2016 'Brabant-breed'. BIBOB is in 2017 maar liefst 731 keer toegepast (2016: 611).

Deze klinkende cijfers zijn de verdienste van de gemeenten én de partners. Ook politie en OM dragen hier hun steentje aan bij, onder meer door bestuurlijke rapportages. Het RIEC en BOT ondersteunen hierbij.

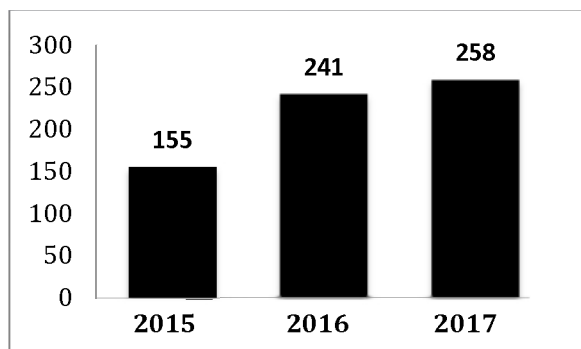

fig.1: Aantal sluitingen

Syndru: overal waar je prikt, is het raak!

02

Ook was in 2017 sprake van een duidelijke toename in het aantal geruimde labs in Oost-Brabant. Van 8 in 2016 naar 14 in 2017 (totaal 2017 Intensivering Zuid: 23). Ook zijn in 2017 17.000 kilo's en 120.000 liters precursoren en chemicaliën in beslag genomen onder de vlag van Intensivering Zuid, dus in de 3 zuidelijke politie-eenheden. Zo zijn op 7 en 8 november 2017 in heel Zuid-Nederland acties uitgevoerd met synthetische drugs als focus.

Toch lijkt er nog veel winst te behalen in de aanpak van de synthetische drugs; met name ten aanzien van de achterliggende netwerken. Dit zien we niet alleen in de lopende casussen, maar ook aan de grote stijging in het aantal dumpingen (2017: 67 – 2016: 30) en mogelijk ook in de terugloop in het aantal geruimde syndru-opslaglocaties (2017: 2 – 2016: 10).

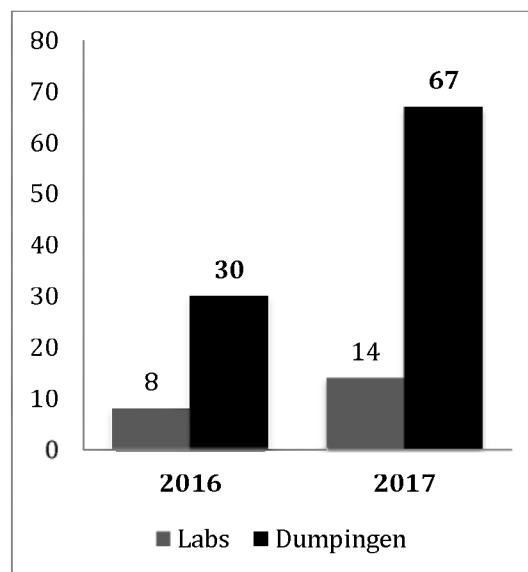

fig. 2: Labs en dumpingen

Criminele motorbendes 'in the picture'!

03

Landelijk zagen we het percentage criminele motorbendes- en supportleden met strafblad stijgen naar resp. 85% en 78%. Ook de opkomst van nieuwe criminele motorbendes en wannabe-clubs is zorgelijk. Oost-Brabant telt 8 criminele motorbendes- en meer dan 10 wannabe-clubs. Het afgelopen jaar zijn meerdere kopstukken bij criminele motorbendes subject geweest in een RIEC-casus en op meerdere motorbende-gerelateerde personen lopen opsporingsonderzoeken. Ook wordt in dit kader steeds meer de samenwerking gezocht met ZWB; daar waar casussen vertakkingen richting OB hebben. Daarnaast heeft in 2017 een viertal stopgesprekken plaatsgevonden met leden van criminele motorbendes.

Aandachtspunt is een goede informatiepositie aan de voorkant; de aanpak van leden van criminele motorbendes die zich schuldig maken aan ondermijnde criminaliteit is nog te vaak reactief in plaats van proactief.

Halt aan hennepsteelt!

04

In 2017 vonden in Oost-Brabant 310 hennepstuivingen plaats. In 7 gevallen hiervan was sprake van een hennepstekkerij. Zo werd medio april 2017 in de bossen bij Milheeze een ondergrondse stekkerij met 6000 stekjes ontdekt, waarbij 4 personen werden aangehouden. 37 van de in totaal 172 RIEC-casussen, die in 2017 hebben gelopen hebben hennep als hoofdcomponent. Ook de gestage toename in bestuurlijke sluitingen is in dit kader relevant.

De focus op growshops lijkt weggezaakt in 2017, na extra aandacht hiervoor in 2015 en 2016 na de inwerkingtreding van artikel 11a Opiumwet per 1 maart 2015; er is sprake van een beperkt aantal hercontroles en RIEC-casussen. Wel is in het kader van Intensivering Zuid op 26 juni een actiedag growshops gehouden in de 3 zuidelijke regio's. 7 growshops zijn bezocht, 11 aanhoudingen verricht, 1 hennepkwekerij geruimd en inbeslagname van een geldbedrag van enkele tienduizenden euro's.

Opvallende stijging anonieme meldingen

05

Uit de cijfers die Meld Misdaad Anoniem jaarlijks presenteert, blijkt dat sprake is van een opvallende toename in het aantal anonieme meldingen, veelal drugsgelateerd. Waren dit er in 2016 nog 1174, in 2017 waren dit er 1305 (+11,2%). Deze stijging is conform het landelijke beeld, maar nergens zou de stijging – zo wordt gezegd – zo groot zijn als in Oost-Brabant.

Mogelijk dat deze toename ook deels is ingegeven door meer zichtbare integrale actie tegen ondermijnende criminelen in Oost-Brabant in 2017. Vermeldenswaardig in dit kader is bijvoorbeeld ook het initiatief in Maas en Leijgraaf, waarbij brieven huis aan huis werden verspreid, waarin het belang van melden onder de aandacht werd gebracht. De opvolging van deze meldingen wordt actief gemonitord.

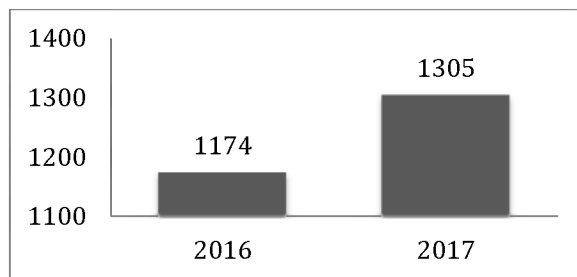

fig. 3: MMA meldingen

Meer actie door Opschoonacties!

06

Eind 2016 concludeerden we dat de stofkam door het grote aantal integrale RIEC-casussen heen moest om echt slagvaardig te kunnen opereren. In Oost-Brabant is vanuit de basisteamdriehoeken-plus het aantal 'actieve' RIEC-casussen teruggebracht van meer dan 300 naar iets minder dan 175. Kwamen voorheen veel casussen voort uit de ondermijnings-beelden; inmiddels zijn de meeste casussen het gevolg van actuele signalen. Ook is duidelijk geworden dat in Oost-Brabant sprake is van verhoudingsgewijs veel langdurige casussen op woonwagenlocaties; deze vragen een 'eigen' benadering die momenteel vanuit het BOT en het RIEC wordt ontwikkeld.

In basisteam Den Bosch is deze 'opschoon-actie' rigoureus doorgezet. En met succes! Het aantal casussen werd hier naar max. 10 teruggeschoefd met voor elke casus strakke doelstellingen; zichtbare, slimme acties waren het resultaat!

Van toevalstreffers naar voltreffers...!

07

Gold casus Voshaai lange tijd als dé 'best practice' vanuit Oost-Brabant; het afgelopen jaar hebben we hier vanuit de verschillende basisteams tal van casussen aan kunnen toevoegen. Denk bijvoorbeeld aan casussen Hoogaars, Leng, Durant, Missouri, Olgiet, Braam, Goudriaan, Ziva en Spreeuw. Deze casussen variëren van wijkkoningen, een malafide sponsor van een voetbalclub tot aan een faciliterend autoverhuurbedrijf en onaantastbare windhappers.

Het afgelopen jaar is in veel - met name regionale - casussen een ontkleurd projectleider aangesteld; zonder deze 'aanjagers' geen doekracht en voortgang, zo bleek al snel. Verder leerde de ervaring dat het als 'stok achter de deur' actiedagen

inplannen in casussen vruchten afwerpt. 'Doe je dat niet, dan loopt het in de tijd weg', aldus een basisteamprojectleider. Een eenheidsbrede actiekalender was voortaan vast agendapunt in het Operationeel Overleg. Ten slotte werd - last but not least - duidelijk dat nog veel winst te behalen is in een gedegen informatiefase aan de voorkant. Veel informatie bleek niet eenvoudig herleidbaar uit de systemen. Steeds vaker werd met succes ingezet op: Icov-, FIU, Dienst Justis Track en IGP-bevragingen, dan wel 'acties als inkoopoperatie'.

Op deze manier werden in 2017 ook veel 'zaadjes voor actie geplant', die al begin 2018 'tot bloei' kwamen. Mooie resultaten in casussen als Pimpelmees, IJzerkwarts en Zonnebaars bijvoorbeeld.

Afpakken: crimineel aangeslagen!

08

Een groot aandeel van de integrale casussen in Oost-Brabant heeft als hoofdcomponent (onverklaarbaar) vermogen; 53 van de 172 RIEC-casussen die in 2017 liepen. Het 'fiscaal vangnet' van de Belastingdienst stond weer in heel veel gevallen garant voor het in het hart raken van het businessmodel van de crimineel. Er is in 2017 voor 7.799.819 euro fiscaal beslag gelegd en voor 1.181.000 euro fiscaal geïnd en verrekend. 261 fiscale aanslagen zijn in 2017 opgelegd. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met die over 2016; ook toen was sprake van soortgelijke klinkende resultaten.

Ook onder het label 'HHK AOB' is inmiddels in meerdere basisteams – bijvoorbeeld in geval van onaantastbare wijkkoningen - een mooie impuls gegeven aan het zichtbaar afpakken van crimineel vermogen.

Gemeentebreed weerbaar?!

09

In 2017 zijn alle Oost-Brabantse gemeenten actief aan de slag gegaan met het weerbaar maken van de eigen organisatie (2016: nog 13% non-actief). De kopgroep wordt met ondersteuning van RIEC en BOT steeds groter.

Zo is in 2017 welverdiend een 'lichtend voorbeeld-taart' uitgereikt aan een gemeenteambtenaar bouw- en woningtoezicht, die als geen ander alert is op signalen van labs en kwekerijen en zijn collega's

van Veiligheid goed weet te vinden. 'Een luis in de pels ben ik; krabben zullen ze', zo vertelde hij enthousiast.

Intensivering Zuid aan zet!

10

Sinds oktober 2014 is sprake van een extra impuls onder aanvoering van OM en politie met partners in de 3 Zuidelijke politieregio's, de Landelijke Eenheid en de FIOD. De aanpak is een combinatie van kortdurende interventies - zo zijn in 2017 139 woningen en 109 bedrijven Zuid Nederland 'breed' doorzocht - en langdurige onderzoeken naar de kern van criminele samenwerkingsverbanden. In totaal werden in 2017 183 personen in het kader van Intensivering Zuid aangehouden.

Na Intensivering Zuid-interventies zijn door de rechter 82 straffen opgelegd voor betrokkenheid bij hennep of synthetische drugs, variërend van onvoorwaardelijke gevangenisstraffen tot werkstraffen, geldboetes en ontnemingen. Op basis van de in 2017 afgeronde onderzoeken nog eens 155 personen gedagvaard: in 2018 volgen dus wellicht nog meer strafopleggingen.

Integraal = strafrechtelijk sluitstuk

11

De recherche in Oost-Brabant (DRR en DR's) heeft in 2017 gewerkt aan 23 strafrechtelijke onderzoeken, die onderdeel uitmaakten van integrale casuïstiek. De onderzoeken richtten zich onder meer op import van cocaïne, productie syndru, witwassen, afpersing, voertuigcriminaliteit, zware mishandeling.

Tijdens deze onderzoeken zijn tot nu toe de volgende resultaten geboekt: inbeslagname van 3 motoren, autoambulance, 8 auto's, een boot, sieraden en 186.500,00 euro. Tot nu toe zijn 6 verdachten aangehouden. Het merendeel van deze zaken loopt nog en krijgt in 2018 een ontknoping.

Ook is het TGO-onderzoek onder de naam Bugel naar een liquidatie in het criminele milieu in 2015 in dit kader noemenswaardig. In 2017 is de schutter in eerste aanleg veroordeeld voor moord en een eerdere poging doodslag op het slachtoffer tot 22 jaar gevangenisstraf en een tipgever tot 6 jaar. Behandeling in hoger beroep dient nog plaats te vinden.

DOORONTWIKKELING

Het 9-luik+: Doorontwikkeling

Zoals we in het Programmaplan 2017 – 2019 concludeerden is het zogeheten 9-luik+ van meerwaarde gebleken om over de volle breedte focus te realiseren op elementen waar we criminelen in de productieprocessen en effectiever kunnen treffen. De dominante ondermijnings thema's hennep, synthetische drugs en criminele motorbendes vormen de basis van het 9-luik+, evenals de cruciale schakels in dit kader, zoals de growshops, de laboranten, de stekkerijen etc. Bij de 'plus' gaat het om de focus op de kopstukken, het afpakken van crimineel vermogen en het faciliteren.

Echter, tevens werd benadrukt dat de lokale context- en probleemgerichte veiligheids- en ondermijningsaanpak eveneens voorop diende te staan. Het 9-luik+ moest immers niet verworden tot een rigide keurslijf voor de operatieën. Kritisch blijven monitoren, door middel van het dashboard, vanuit het maatschappelijk wenselijke effect en de lokaal – op het niveau van het basisteam – ervaren problematiek, was het uitgangspunt. Tijdens de 1,5 daagse van de ISOB begin november 2017 bleek enerzijds dat het 9-luik+ nog niet in alle basisteams 'leefde'. Dit mogelijk mede door het ontbreken van thematische 'aanjagers' op hennep, syndru en criminele motorbendes. Anderzijds werd nogmaals benadrukt dat wellicht sprake diende te zijn van doorontwikkeling van het 9-luik+, mede gezien bijvoorbeeld het feit dat de criminele doelgroep haar markt flexibel weet te verleggen, bijvoorbeeld naar de handel in cocaïne. Bovendien gingen de laatste maanden ook steeds meer stemmen op om ondermijnende milieucriminaliteit hier een goede plek in te geven. Kortom, eind 2017 is de aanzet gegeven om het 9-luik+ - weliswaar onmiskenbaar waardevol - nog eens kritisch tegen het licht te houden en aan te scherpen.

Naast de thema's van het 9-luik+ is in 2017 met de aanstelling van een ketenregisseur mensenhandel Oost-Brabant ook veel aandacht geweest voor mensenhandel. Onder andere is ingezet op opschoning van de casussen en nauwe aansluiting bij het Actiecentrum.

Doorontwikkeling op harde pitten

Hoewel 2017 kan worden getypeerd als een jaar, waarin sprake was van een enorme omslag en inhaalslag op ondermijning, moest tegelijkertijd worden geconcludeerd dat 'een aantal harde pitten' de actiegerichtheid en slagvaardigheid in de weg leken te staan. Hierbij moet onder andere worden gedacht aan de behoefte aan striktere sturing en prioritering en vereenvoudiging van de governance. Tegen deze achtergrond heeft op 9 en 10 november 2017 een 1,5 daagse van de Integrale Stuurploeg Oost-Brabant (ISOB) plaatsgevonden, waarbij stakeholders en partners breed waren vertegenwoordigd.

Conclusies – die met name in 2018 nader worden uitgewerkt – waren onder meer:

- Samen uit, samen thuis! Gelijkwaardigheid partners én *alle* signalen op de integrale beslistafel;
- De basisteamdriehoek-plus functioneert als een stuurploeg ondermijning;
- De ISOB ontwikkelt zich tot Programmaraad; strategische sturing vanuit 1 dynamisch integraal informatiebeeld;
- Alle ondersteuning voor basisteams onder 1 vlag en 1 dak: het RIEC-actiecentrum aan de Fuutlaan te Eindhoven;
- Fulltime basisteamprojectleiders; de juiste man / vrouw op de juiste plek;
- Evaluatie / herijking van het Operationeel Overleg;
- Focus ligt op competenties als integrale mindset, doekracht, het spel weten te spelen en denken in kansen.

De regionaal programmaleider ondermijning Oost-Brabant is eerste aanspreekpunt voor onder meer de doorontwikkeling op deze punten.

PIT = 'best practice'

In het Peelland Interventie Team (PIT) ligt de focus op gecompliceerde toezicht en handhaving; daarmee is het ook een zeer waardevol instrument in het kader van ondermijning gebleken. In meerdere basisteams is al iets soortgelijks als het PIT opgestart én meerdere basisteams zijn zich nu aan het oriënteren op de PIT-werkwijze. De projectleider van het PIT wordt voor een half jaar voor 1 dag in de week door de ISOB / het RIEC-

Actiecentrum gefaciliteerd om desgewenst als ondersteuner te fungeren voor andere basisteams.

“Als je toezicht en handhaving serieus neemt, dan kom je vanzelf uit bij de xtc-labs, hennepkwekerijen en wapens. Ook als er geen opsporingsindicatie is”, aldus de projectleider van het PIT.

Een story: Windhappers in de wijk

De buurt vond het maar vreemd: geen werk, maar wel twee auto's, dure merkkleding en met het hele gezin naar Euro Disney. “Waar doen ze het van?”, dacht ook de wijkagent. Hij was degene die het Eindhovense gezin onder de aandacht bracht van het RIEC-Actiecentrum. In Oost-Brabant werkt het RIEC samen met de politie, Belastingdienst, de gemeenten en het Openbaar Ministerie samen met een instrument dat speciaal ontworpen is voor de aanpak van deze zogenaamde windhappers: het handavingsknelpunt aanpak ongebruikelijk bezit.

Dat klinkt misschien wat technisch, maar het komt erop neer dat de partners in Oost-Brabant met behulp van dit instrument meer 'oneigenlijk vermogen' kunnen aanpakken op een snelle en efficiënte manier. Niet per se de grote criminelen, maar de mensen die ergernis oproepen in de wijken. Die met crimineel geld de dure meneer en mevrouw uithangen. Drie criteria bepalen of een casus in aanmerking komt voor deze aanpak, die bekend staat als Aanpak Ongebruikelijk Vermogen. Allereerst moeten er concrete aanwijzingen zijn dat iemand vermogen heeft. Dat zie je aan verbouwingen, voertuigen, reisjes, sierraden of dure kleding. Ten tweede zijn er signalen die duiden op criminele activiteiten. Ten derde moet er zicht zijn op (het ontbreken van) inkomsten.

Aanpakken

Bij het Eindhovense gezin stonden alle seinen op groen. De man en vrouw hielden er met hun kinderen een luxe levensstijl op na. Op sociale media deden ze hier uitgebreid verslag van. Handig voor het onderzoeksteam. Inkomsten ontbraken geheel. De Belastingdienst had al jaren geen belastingaangiften meer ontvangen. Het signaal vanuit de politie, dat de man contacten zou hebben met bij de politie bekende Opiumwet subjecten, maakte het plaatje

compleet. De partners waren het met elkaar eens: aanpakken!

Rolex

Op een kille novemberochtend viel een team van politie, openbaar ministerie en Belastingdienst de compleet verbouwde huurwoning binnen. Het team had gewacht totdat de kinderen naar school waren, de vrouw was thuis en werd meteen aangehouden op verdenking van witwassen. De man was er niet; hij werd een paar dagen later aangehouden. De twee auto's en een Rolex-horloge werden in beslag genomen. De medewerkers van de Belastingdienst namen de administratie mee om nader onderzoek te doen naar de inkomsten en uitgaven van het gezin.

Kort na de actie kregen de buurtbewoners een brief van de gemeente over de inval en de aanhouding van de vrouw. Ook de media werden ingelicht. Zij pikten het nieuws goed op en de reacties uit de buurt waren lovend. Acties tegen windhappers trekken andere windhappers aan. Een opmerkelijk gegeven, waarvan het integrale team graag gebruik maakte. Terwijl de woning doorzocht werd, controleerde de Belastingdienst met een camerawagen (ANPR) de passerende auto's. Zes bestuurders bleken inderdaad een schuld te hebben bij de Belastingdienst. Op vier auto's werd beslag gelegd en twee werden direct afgevoerd.

Vaker doen

Inmiddels is het onderzoek naar het stel in volle gang. De Belastingdienst legt hoge aanslagen op. De auto's zijn afgepakt. De Rolex, met nieuwwaarde van 45.000 euro, bleek in Amsterdam gestolen te zijn en is weer terug bij de rechtmatige eigenaar. Het integrale team is erg blij met het effect van deze actie. In relatief korte tijd is er veel bereikt. Gemeente, politie, Belastingdienst, Openbaar Ministerie en RIEC-Actiecentrum weten nu precies wat er nodig is om snel en effectief samen te werken. Dat is winst! Ook het basisteam, dat eerst wat huiverig was, is enthousiast over de aanpak. De partners kunnen niet wachten op de volgende zaak. “Dit moeten we vaker doen!”

Het afgelopen jaar zijn in Oost-Brabant tientallen stories van integrale casussen opgetekend. Storytelling is een belangrijk instrument om 'best practices' breed te verspreiden, onder andere via de apothekerskast van het RIEC.

Een brede beweging: nieuwe 'partners in crime'!

Naast de 'usual suspects' als OM, politie, Belastingdienst en gemeenten, is de éénoverheidsaanpak het afgelopen jaar verder verbreed. De FIOD, de ISZW en de Landelijke Eenheid sloten vaker aan bij de aanpak van concrete casussen en bij het Operationeel Overleg. Verder ontwikkelden de omgevingsdiensten zich tot belangrijke partner in de strijd tegen ondermijning; onder meer als oren en ogen in onder meer het buitengebied en als doekracht in concrete casussen. Ook het Brabants Landschap droeg bijvoorbeeld haar steentje bij toen in een woning van deze stichting sprake was van

hennepteelt. Zogeheten 'lichtend voorbeeldtaarten' zijn uitgereikt om diegenen in het zonnetje te zetten die – vaak vanuit onverwachte hoek – een belangrijke bijdrage leveren. Denk bijvoorbeeld aan politievrijwilligers en baliemedewerkers.

Ten slotte is in 2017 – in samenwerking met de Taskforce Brabant Zeeland en het RIEC – voorzichtig een begin gemaakt met de verbreding van de éénoverheidsbeweging naar een bredere maatschappelijke beweging. Hierbij kan je niet alleen denken aan de bankensector, de havenmeesters van kleine jacht- en luchthavens, maar ook aan de post- en koeriersdiensten en autoverhuurbedrijven. 2017 was in dit kader vooral een 'opbouwjaar': 2018 moet in het teken staan van zichtbare acties in samenwerking met publiek-private partijen.

Jaarverslag

2017

Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)
Zeeland West-Brabant en Oost-Brabant

Voorwoord

In de hectiek van vandaag terugkijken naar de resultaten van 2017 werkt ontvullend. Daar waar vaak het gevoel overheerst van *“het schiet niet op”* en *“we moeten nog zoveel”* is het op een rijtje zetten van de resultaten plezierig. Want we hebben al zo veel meer voor elkaar dan we soms denken en dan anderen soms zien. Het implementeren van een nieuw casus-registratie systeem RIEC-IS was intern best een hele operatie. Dan merk je ook dat er de afgelopen jaren geen borging op deze processen zat en dat de gebruikte systemen verstopt zijn. Met de privacy regels in het achterhoofd betekend dat dus ruimen, ruimen en ruimen met de grootste zorgvuldigheid. Uiteraard ook de partners meenemen in het gebruik van het nieuwe systeem. Het is maar één voorbeeld van wat we met een klein groepje mensen van het RIEC bureau bereiken voor het samenwerkingsverband. Een enorme stap vooruit in het professionaliseren van de aanpak maar een druppel als het gaat om zichtbare aanpak. Decentraal werken, de Quickscans voor de beide provincies, de zelfevaluatie, het verstevigen van bestuurlijke weerbaarheid waren zichtbaarder. Toch zullen we als RIEC bureau altijd op de achtergrond blijven werken als ondersteuning voor de integrale aanpak, de actie. Dat is onze rol.

Een gevoel van tegenslag is er ook als we terugkijken naar 2017. Zo ambitieus begonnen we met het project Vitale Schakels maar gaandeweg het jaar is het project stil komen te liggen. De oorzaak ligt dan wel buiten onze invloedssfeer maar we betreuren het zeer. Toch is het instrument / de methodiek er nog steeds één om trots op te zijn. We zetten het namelijk anders in. In de casuïstiek!

Het samenwerkingsverband en het veld van de aanpak van ondermijnende criminaliteit is in beweging en is zeer divers. Het bijhouden en bijlopen van de ontwikkelingen vraagt veel tijd van het management. 2017 kenmerkte zich wederom door het niet volledig op orde zijn van de aansturing omdat het managementteam van het bureau opnieuw niet compleet was. Daarbij opgeteld was er de onrust die een informatie incident in Oost-Brabant heeft opgeleverd waar juist veel extra management capaciteit aan moest worden besteed. Het maakt het ingewikkeld en soms zelfs onmogelijk om met de beschikbare mensen en tijd ook het interne verandertraject in te gaan maar toch kan ik stellen dat de eerste stappen gezet zijn. Ik hoop dat ze in het samenwerkingsverband merkbaar zijn en anders worden ze dat in 2018 zeker.

Dus schrijvend aan dit voorwoord mogen we zeker tevreden zijn dat we zo veel in 2017 bereikt hebben. Maar we zijn er zeker nog niet. Er staat weer een nieuw ambitieus jaar voor de boeg zoals iedereen al in het jaarplan 2018 heeft kunnen lezen.

We hebben onderstaand zo kort mogelijk onze inspanningen en resultaten verwoord. Alles gerelateerd aan het Jaarplan 2017 en indirect aan de drie programmalijnen van de Taskforce en vertaald naar de inzet van het RIEC en de weerbaarheid van het RIEC bureau zelf.

Franca van Montfoort
Hoofd RIEC Zeeland West-Brabant en Oost-Brabant

1 Van zicht naar inzicht: informatie als levensader van het RIEC

De doelstelling van het RIEC was om in 2017 het zicht dat we via de ondermijningsbeelden hebben gekregen op de criminele industrie in Zeeland en Brabant verder te ontwikkelen tot inzicht in die criminele industrie. Hiertoe liepen er twee projecten namelijk Van zicht naar inzicht en Vitale Schakels. Van zicht naar inzicht is een verdere ontwikkeling van de systematiek van de ondermijningsbeelden zodat we doorlopend zicht hebben op de criminele industrie. Bij Vitale Schakels wordt het inzicht in het criminele macro netwerk verder geanalyseerd zodat de belangrijkste spelers en locaties (de vitale schakels) in het criminele proces kunnen worden geïdentificeerd.

We zijn gestart met het identificeren van vitale schakels vanuit de ondermijningsbeelden. Aan de hand daarvan hebben we bouwstenen benoemd op basis waarvan we onze expertise zijn gaan opbouwen. Het betreft de bouwstenen: criminele samenwerkingsverbanden, locaties, faciliteerders, vermogen, bedrijven en logistiek en transport. Wat betreft het project Van zicht naar inzicht is gestart met het ontwikkelen van een methodologie. Deze is vervolgens als eerste in Zeeland West-Brabant toegepast in het district Hart van Brabant. Daar is het criminele macronetwerk in beeld gebracht door de belangrijkste subjecten uit de ondermijningbeelden te laten analyseren door ICOV. De analyse gaat drie lagen diep en geeft een onschatbaar inzicht in het criminele netwerk. Omdat voor de districten De Baronie en de Markiezaten de ondermijningsbeelden al ouder waren, is voor deze districten eerst een actualisatie van het ondermijningsbeeld gemaakt om zo ook een actueel startpunt te hebben voor de verdere verdieping door ICOV.

In de loop van het project is er echter een serieuze kink in de kabel gekomen. De FIOD, die de subjecten bij ICOV indiende, en de Belastingdienst, wiens informatie op grond van die uitvraag werd gedeeld, wilden een nadere analyse van de juridische basis op grond waarvan de signalen naar ICOV werden gestuurd. Naar de mening van verschillende juristen bij de FIOD ontbreekt die grond. Het project is zodoende, in afwachting van verder juridisch onderzoek, tot op heden stil gelegd. Om toch met de methodiek verder te kunnen is een manier gevonden om de methodiek toe te passen in reguliere casuïstiek. Informatie uit integrale casuïstiek vormt immers ook een belangrijk onderdeel van het dynamisch inzicht dat we willen verschaffen. Om deze informatie meer inzichtelijk te maken is in 2017 ook het beheer van het dashboard, dat door de Taskforce is ontwikkeld, overgenomen.

Informatie is en blijft de levensader van het RIEC. Het RIEC wil in 2018 vanuit het programma 1-Smart Overheid doorgroeien tot een intelligence organisatie. In 2017 is het RIEC daarom ook nauw betrokken geweest bij dit programma. Via een liaison hebben we steeds aan tafel gezeten en hebben we meegedacht over hoe de ontwikkeling van een informatiehuishouding naar een intelligence organisatie nader vorm moet krijgen. Het verkrijgen van een dynamische inzicht in de criminaliteit op basis waarvan voorspellingen kunnen worden gedaan en handelingsperspectief kan worden geboden, zoals de ontwikkelde methodiek van het project Van zicht naar inzicht beoogt, past daar prima in.

2 Kennisproducten: expertise waarmee we partners helpen

Expertise is een tweede unique selling point van het RIEC. Kennis creëren, borgen en ter beschikking stellen aan onze partners om zo de integrale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit te bevorderen is een kerntaak van het RIEC.

Gedurende 2017 hebben we in de casuïstiek onze expertise op het gebied van de gezamenlijke integrale aanpak van criminaliteit geleverd. Accountmanagers en procescoördinatoren hebben integrale casuïstiek begeleid, aangejaagd en gestimuleerd. Verder hebben we processen kunnen versterken door de inzet van expertise ten aanzien van het convenant en de werkprocessen. Ten aanzien van specifieke criminele processen is er ook expertise geboden door analisten. In 2017 waren zij nog voornamelijk gespecialiseerd in specifieke criminele thema's zoals witwassen, hennep, synthetische drugs, OMG en mensenhandel. Zo zijn we binnen de aanpak van de hennepketen bijvoorbeeld hét informatieknooppunt van de growshop aanpak. In het afgelopen jaar zijn er acht invallen gedaan bij faciliterende bedrijven binnen de hennepketen. Nog eens zeventig bedrijven kregen een schriftelijke waarschuwing.

Om gemeenten weerbaarder te maken tegen georganiseerde criminaliteit is in de vorm van bestuurlijk juridische expertise, hulp aangeboden bij de inzet van bestuurlijke middelen zoals de Wet Bibob, de APV en de Opiumwet en zijn er trainingen gegeven aan professionals. Ook op internationaal vlak is er in 2017 het nodige gedaan. Binnen het Europese project CONFINE zijn internationale mensenhandel casussen geanalyseerd om zo de mogelijkheden en drempels van internationale samenwerking in beeld te brengen. In 2017 zijn er twee workshops georganiseerd. Dit Europese project heeft een looptijd van twee jaar en zal daarom in 2018 doorlopen en worden afgesloten met een conferentie. Ook zijn we als grensregio RIEC betrokken bij de ontwikkeling van een Euregionaal RIEC en bevorderen we de samenwerking met de twee onlangs opgerichte Belgische RIEC's. Onze internationale kennis is ook verschillende keren ingebracht in casuïstiek.

In het Jaarplan 2017 is aangekondigd dat we onze meerwaarde willen vergroten door andere expertise aan te bieden dan die al aanwezig is bij de partners. Langzaam maar zeker willen we ons expertise aanbod verleggen van expertise op de criminele thema's naar expertise op de benoemde vitale schakels. In 2017 is hiermee voortvarend gestart. Voor de bouwsteen locaties is een analyse tool ontwikkeld die telkens kan worden herontwikkeld en opnieuw kan worden gebruikt wanneer het een andere locatie betreft. Aan de hand van een eerder ontwikkelde tool voor woonwagencentra is zo in 2016/2017 een tool ontwikkeld voor de vakantie- en recreatieparken. Eind 2017 is ook gekeken naar de inzet van deze tool voor het in kaart brengen van risico's in het buitengebied en bij jachthavens.

Ook wat betreft de bouwsteen vermogen zijn vorderingen gemaakt. Ten behoeve van deze bouwsteen is een methodiek ontwikkeld voor het in kaart brengen van onverklaarbaar bezit en de mogelijkheid om dat vervolgens af te pakken. In 2017 is deze methodiek in Oost-Brabant verder beproefd en uitgewerkt.

Ten aanzien van de bouwsteen criminele samenwerkingsverbanden is onder andere onderzoek gedaan naar criminele Turkse families en naar Outlaw Motorcycle Gangs. De uitkomsten hiervan moeten nog nader worden geanalyseerd om na te gaan of het nieuw handelingsperspectief biedt in de aanpak van deze en andere samenwerkingsverbanden.

Heel bewust is bij het werken met bouwstenen de keuze gemaakt om aan te sluiten bij het Taskforce programma Versterken Maatschappelijke Weerbaarheid. Door dit te doen versterken we vooral onze kennis op het terrein van de publiek private samenwerking die de komende jaren steeds belangrijker gaat worden. Bij de onderzoeken binnen de bouwstenen is in 2017 veelvuldig gebruik gemaakt van stagiaires. De begeleiding daarvan kost veel tijd en energie. In 2018 zal worden geëvalueerd of deze inzet afgezet tegen de uitkomsten van de onderzoeken, gerechtvaardigd is.

De in het jaarplan 2017 aangekondigde oplevering van de kennisbank is er gekomen. In 2017 is tijdens de bestuurlijke conferentie de zogenaamde RIEC Apothekerskast in gebruik genomen. In deze virtuele kast kunnen de kennisproducten van het RIEC en die van andere partners worden opgeslagen. Via het RIEC zijn inmiddels vierhonderd medewerkers van partners geregistreerd gebruiker van de kast geworden zodat alle kennis die er is voor al deze partners veel beter ontsluitbaar is. Inmiddels staan er 4.200 aan ondermijning en georganiseerde criminaliteit gerelateerde nieuwsberichten in de kast en 100 kennisproducten. Dit laatste moet zo snel mogelijk verder groeien. Om dit te realiseren en de Apothekerskast meer bekendheid te geven is voor 2018 een marketingplan gemaakt.

3 Integrale aanpak: verder decentraliseren voor duidelijker eigenaarschap

In het jaarplan 2017 is geschreven dat er een decentralisatie van het werkproces integrale casusaanpak zou plaatsvinden en dat één en ander nauw zou aansluiten op de programmatische aanpak van de Taskforce. De rol en taken van het RIEC zouden daarbij aansluiten op die van de beide Actiecentra. In het jaarplan is ook een kwaliteitsproject aangekondigd onder begeleiding van een externe adviseur. Dit laatste is door wisselingen in de teamleiding niet gebeurt. In 2018 gaat een verdere verbetering van de kwaliteit en het zoeken van aansluiting bij de wensen van onze partners onderdeel uitmaken van het project Basis op orde. De partners hebben in de Stuurgroep van november 2017 ook toegezegd hieraan een bijdrage te willen leveren.

Hoewel het kwaliteitsproject niet als project is doorgegaan, is wel flink geïnvesteerd in de decentralisatie van het werkproces dat in Oost-Brabant vanaf januari 2017 zijn intrede deed. In Zeeland West-Brabant werd er toen al decentraal gewerkt. Er waren in 2017 honderdtweeënveertig decentrale casussen waarbij de accountmanagers het proces hebben begeleid. In verschillende van deze casussen is daarnaast ook analysecapaciteit geleverd. Daarnaast waren we intensief betrokken bij zesendertig regionale casussen. Bij deze casussen heeft het RIEC vooral analysecapaciteit geleverd. Voor alle casussen geldt dat daar waar nodig expertise is ingebracht vanuit de bouwstenen en vanuit onze kennis op het gebied van internationale samenwerking en bestuurlijk juridische zaken. Fort Oranje is een goed voorbeeld van een casus waarbij de juridische expertise die door het RIEC is ingebracht mede aan de basis stond van de aanpak van het vakantiepark.

Vanuit het RIEC is het creëren van bewustwording en het inrichten van een informatieplein op gemeentelijk niveau sterk gestimuleerd. Dit is een belangrijk onderdeel van de decentralisatie. Het idee hierachter is dat bij verschillende gemeentelijke diensten ondermijning zichtbaar is maar dat men soms niet weet dat het ondermijning betreft, of waar men met een dergelijk signaal naar toe moet. Een structureel overleg op dit thema kan ervoor zorgen dat signalen sneller als een signaal van ondermijning worden gezien en al dan niet integraal worden opgevolgd. Hoe het precies moet worden ingericht en wie vanuit de verschillende diensten van de gemeenten daarbij moeten aansluiten heeft zich nog niet volledig uitgekristalliseerd. Gemeenten gaan daar dan ook verschillend mee om. Naast gemeenten die nog helemaal geen informatieplein hebben zijn er gemeenten die het als agendapunt toevoegen aan een reeds bestaand gemeentelijk overleg. Andere gemeenten hebben hiervoor een aparte vergadering ingericht. Het RIEC ondersteunt een landelijke pilot (VIK-KING) om te komen tot een blauwdruk zodat er een duidelijke en geaccordeerde juridische basis ligt om informatie te bundelen. We zien dat de huidige werkwijze werkt en dat er verschillende signalen vanuit de gemeenten via de accountmanagers zijn opgewerkt tot integrale casussen.

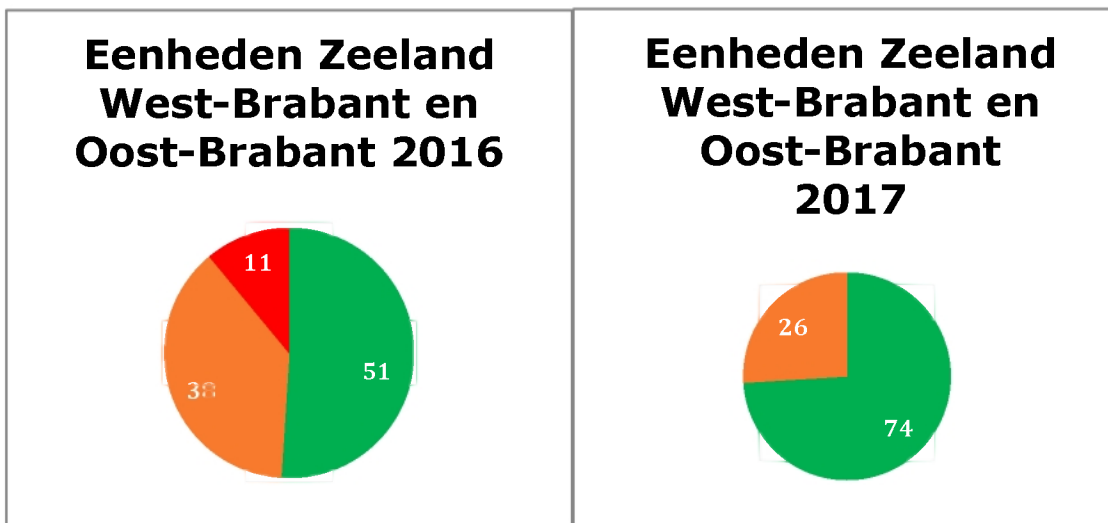
In het kader van de decentralisering is in 2018 ook een experiment uitgevoerd. In één gebied in zowel Zeeland West-Brabant (District de Baronie) als in Oost-Brabant (Basisteam Eindhoven) is er gewerkt in een gealloceerd team. Dat wil zeggen dat niet per casus maar per gebied in een team in een vaste samenstelling bestaande uit de betrokken accountmanager, een (bestuurlijk) juridisch adviseur, een communicatiemedewerker en een analist is samengewerkt. Het experiment kan nog verder worden uitgebreid door ook externen aan de vaste teams toe te voegen zoals leden van het Actiecentrum. Alvorens we dit doen zal er eerst begin 2018 een evaluatie plaatsvinden.

We zien verder dat er sinds het afgelopen jaar meer vanuit de bouwstenen wordt gewerkt en dat ten aanzien van die casussen experts van het RIEC worden betrokken. Zodoende krijg je steeds meer samenhang tussen de informatie- en analysefase, het bieden van expertise en de uitvoering en wordt ook de rol van het RIEC en de meerwaarde die we daarbij bieden meer zichtbaar.

4 Weerbaarheid: onze gezamenlijke weerbaarheid versterken

In het Jaarplan 2017 is benadrukt dat de versterking van de weerbaarheid niet enkel betrekking heeft op de bestuurlijke weerbaarheid, maar op die van het gehele RIEC-samenwerkingsverband. Samen bestrijden we immers de georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Samen moeten we dus ook weerbaarder worden. De governance van zo'n samenwerkingsverband is daarbij heel erg belangrijk. Om goed samen te kunnen werken zijn goede structuren en werkprocessen noodzakelijk. Het RIEC Bureau heeft hierin het laatste jaar veel geïnvesteerd door het decentrale werken professioneel en eenduidig te ondersteunen en de werkprocessen goed te beschrijven. Er is een liaison aangesteld om de relatie met de Taskforce te managen en de verbinding met de Taskforce programma's beter te leggen. Het werken met een strategisch adviseur heeft nog niet de resultaten opgeleverd die we er van hadden verwacht en die we na streefden. In het vervolg wordt deze taak bij het management belegd.

Ook om de weerbaarheid van onze partners te versterken is in 2017 het nodige geïnvesteerd. Traditioneel doen we veel aan het versterken van bestuurlijke weerbaarheid. Dit Taskforceprogramma is bij het RIEC belegd. Het afgelopen jaar is in een programmaplan geschreven wat we de komende jaren doen om de bestuurlijke weerbaarheid verder te versterken. De accountmanagers (in nauwe samenwerking met de districtelijk programmamanagers, basisteam projectleiders en de leden van het BOT in Oost-Brabant) hebben veel inspanningen geleverd om samen met de gemeenten actieplannen op te stellen op basis waarvan de aanbevelingen over de inzet van bestuurlijke instrumenten en de informatiehuishouding uit de eerder gedane QuickScans worden opgepakt. Ontwikkelthema's worden hands-on ontwikkeld in casuïstiek of samen met gemeenten. Dit vormt een belangrijke basis voor het versterken van de bestuurlijke weerbaarheid in de komende jaren. Inmiddels heeft vierenzeventig procent van de gemeenten in Zeeland West-Brabant én Oost-Brabant een actieplan tegenover éénenvijftig procent eind 2016.

Figuur 1: Procentueel overzicht voor de eenheden Zeeland – West-Brabant en Oost-Brabant

De vorderingen van de gemeenten worden door het RIEC bijgehouden zodat accountmanager tijdig kunnen bijsturen wanneer dat nodig is. Momenteel gebeurt dit in een Excel, maar een professioneel CRM systeem wordt ontwikkeld. Om de bestuurlijke weerbaarheid te versterken is steun nodig op zowel politiek als ambtelijk niveau. Om begrip en steun te krijgen is in 2017 onder andere in samenwerking met de Taskforce een bijeenkomst met gemeentesecretarissen georganiseerd. In samenwerking met Raadslid.nu heeft het RIEC een awarenessbijeenkomst georganiseerd voor raadsleden in Noord-Brabant om hen voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezingen bewust te maken van de verwevenheid in de politiek.

De betrokkenheid van andere partners bij het RIEC samenwerkingsverband wordt geïntensiveerd en daarnaast worden er ook steeds meer nieuwe partners bij de aanpak van ondermijnende georganiseerde criminaliteit betrokken. Deze partners hebben vaak nog niet het besef van wat er zich afspeelt en hoe zij daarin een rol spelen. Het RIEC Bureau heeft het nodige gedaan om het bewustzijn bij deze partners te vergroten. De in het jaarplan 2017 aangekondigde quickscans bij de provincies Zeeland en Noord-Brabant zijn uitgevoerd. Ze hebben voor de provincies veel inzichten opgeleverd waarmee beide provincies actief aan de slag gaan. Het RIEC ondersteunt de provincies daar bij.

Naast de provincies hebben ook de Regionale Uitvoeringsdiensten/Omgevingsdiensten bij het RIEC aangeklopt met de wens een rol te spelen bij de bestrijding van georganiseerde criminaliteit. Er zijn in 2017 met hen diverse gesprekken geweest. Dit heeft geresulteerd in een verbeterde interne informatiepositie. Ook wordt er gekeken naar hoe de uitvoeringsdiensten kunnen aansluiten bij de diverse integrale informatie overleggen. Daarnaast zijn er gesprekken geweest met het Bureau Financieel Toezicht en de uitkeringsinstantie UWV over een mogelijke toetreding tot het RIEC convenant.

Steeds meer groeit het besef dat de overheid de georganiseerde criminaliteit niet alleen kan bestrijden. Omdat de criminelen gebruik maken van private partners en deze private partners vaak een belangrijke schakel zijn in het criminele proces, willen we ook meer gaan samenwerken met private partners of hun belangenorganisaties. Het verhogen van de maatschappelijke participatie bij de bestrijding van georganiseerde criminaliteit is het speerpunt van het programma Versterken Maatschappelijke Weerbaarheid van de Taskforce Brabant-Zeeland waarbij we in het afgelopen jaar nauw betrokken zijn geweest. Publiek private samenwerkingen zijn een belangrijk middel om te komen tot meer participatie van maatschappelijke instellingen. In 2017 zijn verschillende PPS projecten tot stand gekomen zoals met Recron, Bovag en ZLTO. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met G4S. Met name die met de Recron in het kader van de bouwsteen locaties en die met de Bovag in het kader van de bouwsteen logistiek en transport hebben mooie resultaten opgeleverd in de vorm van de eerder genoemde risico analyse tool voor recreatieparken en een APV vergunningplicht voor autoverhuurbedrijven. Deze laatste haalt echt de bezem door de malafide autoverhuurbedrijven in Tilburg. Van de dertig aangeschreven bedrijven zijn er negentien gestopt. Tot nu toe zijn er slechts twee bedrijven door de screening gekomen. Zij hebben een vergunning gekregen. Op de andere bedrijven, die mogelijk zonder vergunning met hun activiteiten doorgaan, wordt streng gehandhaafd. De samenwerking met belangenorganisaties van private bedrijven blijft wel complex omdat zij rekening moeten houden met hele andere belangen dan de onze. Uiteindelijk blijkt dat echter het belang van een "schone" branche de belangenverenigingen wel over de streep kan trekken.

5 Interne organisatie: weerbare partners vragen een weerbaar RIEC

In het jaarplan van 2017 is aangegeven dat we als RIEC Bureau mee willen groeien met het RIEC samenwerkingsverband. Dit vergt de nodige kwaliteit, capaciteit en flexibiliteit van onze organisatie, ons managementteam en onze medewerkers. Het aansturen van de organisatie en het mee moeten schaken op de twee schaakborden blijkt een bijna onmogelijke opgave voor een relatief klein managementteam. De complexiteit van de governance en de verschillen in cultuur in de beide gebieden maken het een hele moeilijke opgave om de ontwikkelingen bij te houden en het hoofd te bieden. De wisselingen in het managementteam waardoor het gedurende een groot gedeelte van het jaar slechts uit twee personen bestond in combinatie met de grote drukte, heeft ertoe geleid dat dat reguliere bedrijfsvoeringstaken wel eens naar de achtergrond worden verschoven.

Aan personeelszorg is in 2017 wel de nodige aandacht besteed. In 2017 is er “gebouwd” aan een functiehuis voor de RIEC Bureaus en zijn er functiekarakteristieken gemaakt waarbinnen kerntaken en kerncompetenties zijn benoemd. Op basis van deze kerntaken en kerncompetenties worden nieuwe formats gemaakt voor de functioneringsgesprekken. Aan dit alles wordt nog de laatste hand gelegd. De verwachting is dat alles medio 2018 klaar is. In 2017 zijn, nog op basis van de oude formats, overeenkomstig gemaakte afspraken met alle medewerkers van het RIEC Bureau functioneringsgesprekken gehouden.

Verder heeft 2017 in het teken gestaan van de voorbereiding op komende veranderingen. Aan de hand van strategische sessies is nagedacht over de toekomst van het RIEC. Er zijn ook sessies geweest met onze partners uit de Stuurgroep, de Taskforce en de beide Actiecentra. De uitkomsten zijn verwoord in het Jaarplan 2018 en vertaald naar strategische doelstellingen. Deze doelstellingen zijn niet in beton gegoten maar wel richtinggevend met als doel het RIEC toekomstbestendig te maken. Op basis hiervan zijn voorbereidingen getroffen om het gedachtegoed uit de programma's van de Taskforce binnen het RIEC Bureau te operationaliseren. Daarnaast zijn er ook sessies geweest over cultuur en leiderschap. Wat betreft het veranderen van de cultuur is aan de hand van kleine opdrachten gewerkt aan het bewerkstelligen van verandering. De trajecten ten aanzien van leiderschap en cultuur maken onderdeel uit van de transitie en lopen door in 2018.

Wat ICT betreft kan 2017 het jaar van de invoering van RIEC-IS worden genoemd. Er zijn heel veel inspanningen geleverd om het systeem bij de RIEC's Zeeland West-Brabant en Oost-Brabant in gebruik te nemen. Het voordeel van het systeem is dat we meer gestructureerd op casusniveau kunnen werken, dat alle medewerkers, dus ook die van de partners, in het systeem kunnen werken en dat ook iedereen het journaal kan en moet bijhouden. Een ander voordeel is dat er beter geregistreerd wordt welke informatie er binnen komt en uitgaat. Dit laatste heeft natuurlijk ook alles te maken met informatieveiligheid. Die is met de ingebruikname van RIEC-IS verbeterd. Sinds september zijn alle casussen vanaf de signaalfase in RIEC-IS ingevoerd. Ook zijn alle lopende casussen overgezet vanuit Fileshare en is dit systeem (onderdeel van RIEC-IS dat eigenlijk enkel bedoeld is om gegevens uit te wisselen) volledig opgeschoond. Het overzetten van de casussen was een inspanning van bijna alle medewerkers van het RIEC. In groepen van vier heeft iedereen dit een dagdeel gedaan. De accountmanagers van het RIEC hebben een gebruikerstraining gevolgd en waren zodoende in staat om in de casussen die zij begeleidde, de medewerkers van de partners uitleg te geven en mee te nemen in het gebruik van het nieuwe systeem. Op dit moment vindt nog een opschoning plaats en ontstaat er nog beter zicht op caseflow en workload.

De hierboven genoemde informatieveiligheid was ook onderdeel van de in 2017 gehouden zelfevaluatie. Een auditteam samengesteld uit medewerkers van de verantwoordelijke partners hebben bij het RIEC gekeken of wij conform privacy regels en de regels van het convenant omgaan met de informatie die wij van de partners krijgen. De zelfevaluatie heeft geleid tot een evaluatierapport met aanbevelingen waar we in de loop van het afgelopen jaar gevolg aan hebben gegeven. De problemen die er ten aanzien van informatieveiligheid in 2017 waren en die het vertrouwen in het RIEC hebben beschadigd, zijn samen geëvalueerd en ook die bevindingen zijn meegenomen in het verbeteren van de informatieveiligheid. Het heeft onder andere geleid tot een werkproces over hoe we om gaan met verzoeken op grond van de WOB en de WPG. Dit alles moet leiden tot een goede privacy audit die in 2018 plaatsvindt. De privacy problematiek speelde daarnaast ook ten aanzien van het delen van gemeentelijke informatie. Controles door de Autoriteit Persoonsgegevens bij de gemeente Tilburg en Eindhoven hebben ten aanzien hiervan tot opschudding en twijfel gezorgd over de mogelijkheden om op basis van het convenant informatie te delen. Op basis van dit alles is een lobby gestart met als doel wet- en regelgeving en het convenant te laten aanpassen zodat er nog meer mogelijkheden ontstaan om informatie te delen en integraal samen te werken bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit.

Op het gebied van CRM, Management informatie en het operationele dashboard zijn er de nodige ontwikkelingen geweest. Deze ontwikkelingen zijn nodig om meer inzicht te krijgen en te bieden van wat we als samenwerkingsverband doen. Het geeft ons en de partners houvast en draagt zo bij aan het behalen van de doelstellingen van het project Van zicht naar inzicht. In dit verband is het beheer van het dashboard overgenomen van de Taskforce. Er blijken zowel intern als extern ontwikkelwensen te zijn ten aanzien van het dashboard. Vanuit het management komt er een steeds grotere roep naar betrouwbare sturingsinformatie en vanuit het team Frontoffices bestaat de wens om meer inzicht te hebben op "klantniveau". In 2017 is op de verschillende onderdelen geïnvesteerd en zijn wensen en eisen in kaart gebracht. Eind 2017 is er een eerste versie van een gecombineerd systeem gepresenteerd dat in 2018 verder zal worden ontwikkeld.

De hoogtepunten op het gebied van communicatie waren het afgelopen jaar zeer uiteenlopend. Samen met de Taskforce hebben we ook dit jaar communicatie ingezet als een effectief instrument in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit. Een instrument waarmee we het onveiligheidsgevoel van criminelen vergroten en ook de bewustwording over ondermijning bij partners en burgers laten toenemen. Met als doel dat ook andere dan de overheidspartners zich voegen in de strijd tegen ondermijning. Zo kwamen verschillende acties voortkomend uit RIEC casussen in de media, werden boekpresentaties met ondermijning als onderwerp in de schijnwerpers geplaatst en de werd de lobby in Den Haag kracht bijgezet door een gerichte communicatiestrategie. Ook in diverse casussen is communicatie gebruikt als instrument. Onder andere bij de aanpak van Camping Fort Oranje en de aanpak van een bekend OMG kopstuk.

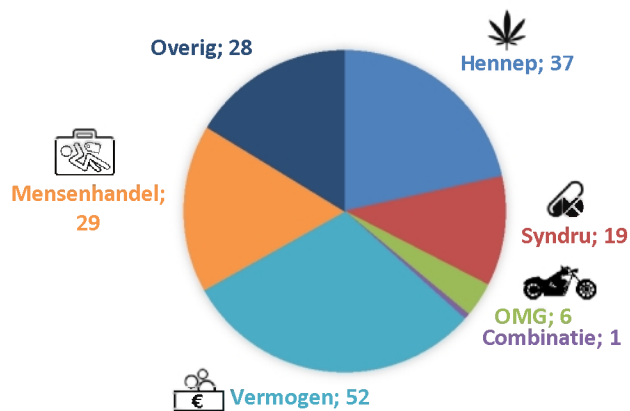
Financieel is het een goed jaar geweest. Hoewel de begroting voor 2017 nog een tekort liet zien is deze, ondanks dat we veel van hetgeen we hadden gepland ook hebben gedaan, in het afgelopen jaar bijna volledig weggewerkt. De jaarrekening is dan ook op een haar na sluitend.

Dit jaarverslag wordt afgesloten met de positieve melding dat het RIEC Oost-Brabant begin 2018 verhuist naar een nieuwe gezamenlijke locatie. Samen met het Actiecentrum, het BOT en het Bureau Regioburgemeesters zijn veel inspanningen geleverd om te komen tot een goede huisvesting. De verhuizing naar een gezamenlijke locatie zal de binding tussen de verschillende partners in Oost-Brabant enkel maar verder versterken.

© 2015, Regionaal Informatie en Expertisecentrum Zeeland-West-Brabant en Oost-Brabant (uitgegeven in eigen beheer). Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

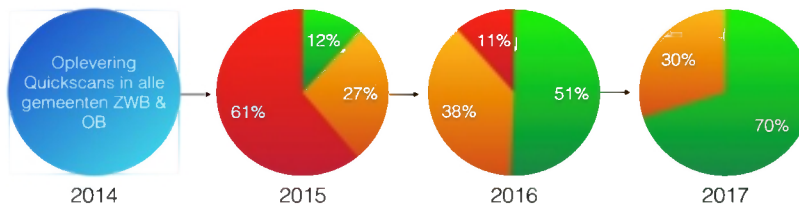
Postbus 8050 5004 GB Tilburg
Vestigingsplaats Oosterhout
Telefoonnummer 0162-760144
Website www.riec.nl

THEMA'S RIEC CASUSSEN OOST BRABANT TOTAAL = 172

VOORTGANG BESTUURLIJKE WEERBAARHEID

Het programma Versterken bestuurlijke weerbaarheid (VBW) blijkt een 'proven concept' te zijn. Het is sinds 2015 een beweging die heeft geleid tot een hoge mate van bewustwording en inmiddels 70% van alle gemeenten die reeds actief met het versterken van de weerbaarheid en de aanpak van ondermijning bezig zijn.

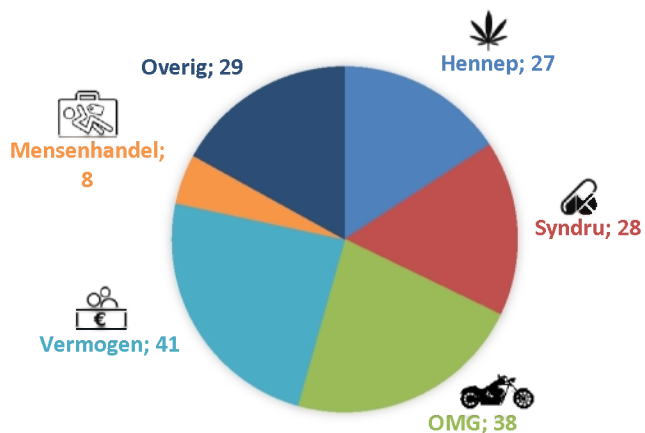
RESULTATEN 2017 RIEC ZEELAND - BRABANT

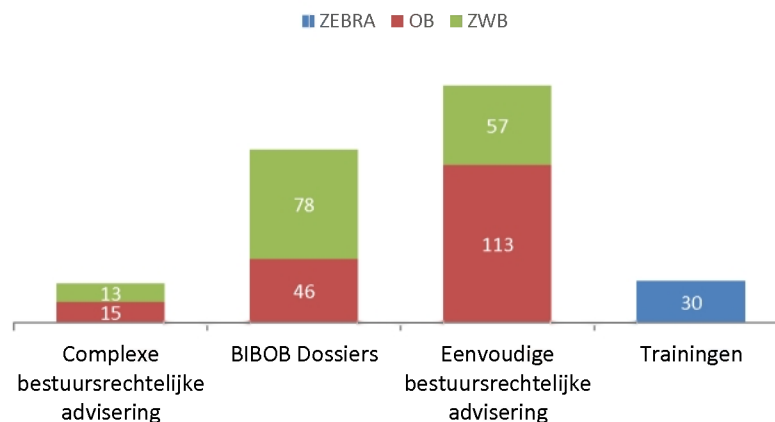
RIECIS

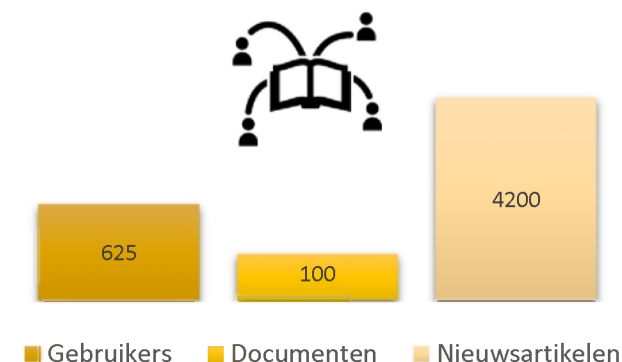
THEMA'S RIEC CASUSSEN ZEELAND & WEST-BRABANT TOTAAL = 171

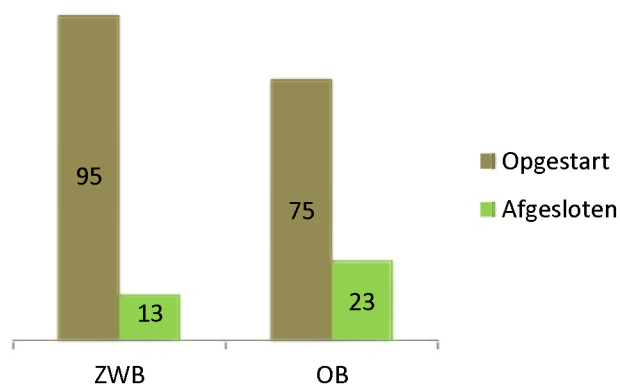
BIBOB

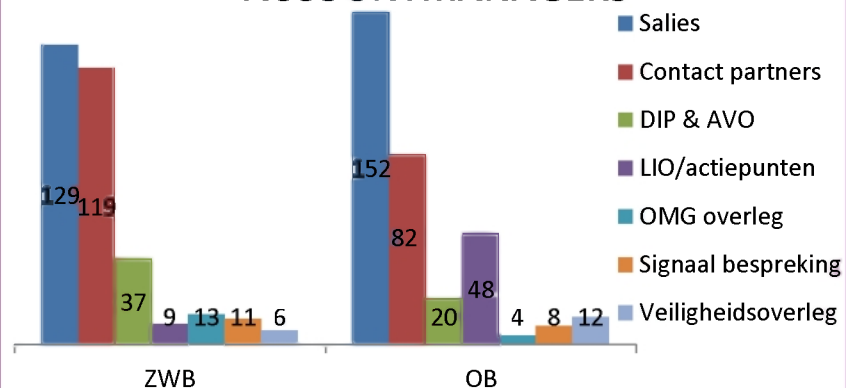
APOTHEKERSKAST

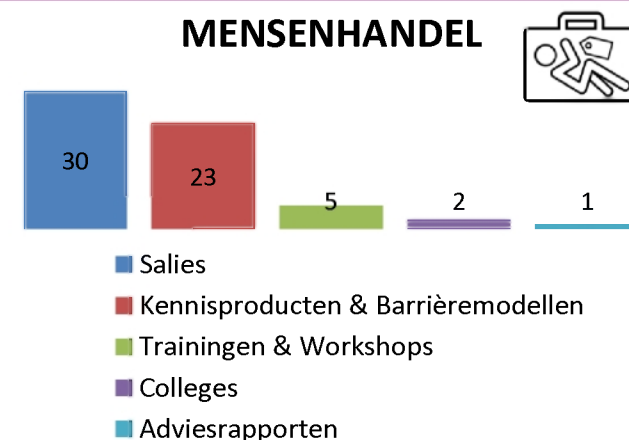
NIEUWE & AFGESLOTEN CASUSSEN

ACCOUNTMANAGERS

MENSENHANDEL

PROJECT GROWSHOPS

Sinds 1 maart 2015 zijn growshops verboden in Nederland. Door de verbodsbepaling is de handel in goederen voor de hennepcultuur ondergronds gedrukt. In Zeeland & Brabant zijn 615 bedrijven in beeld gekomen die op een of andere manier te maken hebben met de hennepcultuur. Tevens heeft het RIEC expertise opgebouwd m.b.t. ondergronds handel in deze goederen. Ook heeft het RIEC, vanwege hun opgebouwde informatiepositie, een informatieknoppunt opgezet t.b.v. de partners.

AANPAK AUTOVERHUURBEDRIJVEN

In 2017 zijn 12 malafide autoverhuurbedrijven integraal voorbereid en met succes aangepakt. Op basis van de bevindingen die gedaan zijn met de integrale aanpak heeft de gemeente Tilburg een vergunningplicht ingevoerd voor de autoverhuurbranche. Dit heeft gezorgd voor het doen stoppen van zeker 19 autoverhuurders in deze gemeente.

AANPAK OMG

- Voorzetting Top X aanpak in ZWB.
- Verbetering integraal zicht op de Top-X OMG én acties gericht op onderbelichte OMG-ers binnen de Top-X.
- Awarenesspresentaties OMG.
- Uitbouw expertise omtrent OMG's. Het RIEC fungeert als vraagbaak en vervult een adviserende rol.
- Deelname aan landelijke overleggen m.b.t. de aanpak OMG (8x).
- Deelname aan de Taskforce Criminele Motorbendes (een OMG-aanpak overleg ZWB onder Burgemeester Niederer).
- Monitoring OMG-problematiek. Het RIEC ziet veel meer dan de partners.

INTERNATIONAAL

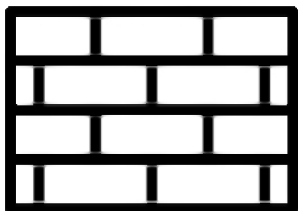
- Twee (financiële) indicatorenlijsten van mensenhandel.
- Vier Barrièremodellen Mensenhandel (BE en NL seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting).
- Twee workshops.
- Maandelijks bijeenkomsten over de grenzen.
- Twee stuurgroepen CONFINE vergaderingen.
- Internationale ondersteuning bij de 6 RIEC-casussen.
- Ondersteuning van de Belgische ARIEC's.

Project BISMARCK: Deelname aan begeleidingscommissie en focusgroep m.b.t. de advisering van de aanpak van grensoverschrijdende illegale drugsmarkten.

Project EURIEC: Ondersteuning vooronderzoek en lobby van het EURIEC.

PROJECT BOUWSTENEN

In 2017 is het RIEC gestart met project 'Bouwstenen'. Een project waarbij anders gekeken wordt naar het opbouwen van kennis en expertise; op een manier die aansluit bij andere RIEC projecten. Er zijn 6 Bouwstenen: *Criminele samenwerking, vermogen, locaties, bedrijven, faciliteerders, 'logistiek & transport'.*

VITALE SCHAKELS

In 2017 heeft het RIEC de methodiek ontwikkeld voor de aanpak van Vitale Schakels. Door het in kaart brengen en aanpakken van Vitale Schakels kunnen criminele (macro) netwerken verstoord worden. Oorspronkelijk bedoeld als nieuwe methodiek voor de ondermijningsbeelden maar nu vooral ingezet als de methodiek in complexe casuïstiek